

ØKONOMIPLAN 2021-2024



Foto: Liv Hilmarsen

I budsjettet skal Os kommune bruke fugleperspektivet og se alle.

Os kommune vil:

Levere gode tjenester med vekt på innovasjon og nytenking – i samspill med innbyggere, næringsliv og frivillig sektor

Sikre et bærekraftig samfunn med tanke på kommende generasjoner

Sette gode medarbeidere og ledere i sentrum for utvikling

Politisk behandling:

Utvalg/komité:

Saksnr.

Dato

Formannskap

69/20

03.12.2020

Kommunestyre

69/20

17.12.2020

Innhold

1. Innledning	4
1.1. Verdigrunnlag.....	4
1.1.1. Etiske retningslinjer.....	4
1.1.2. FNs bærekraftsmål	4
1.2. Arbeidsmetodikk	6
1.3. Økonomiske rammebetingelser.....	6
1.3.1. Statsbudsjettet.....	6
1.3.2. Frie inntekter- prognose 2020-2024	7
1.4. Lovgrunnlaget	7
2. Finansielle måltall	8
2.1. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	8
2.2. Disposisjonsfondet i prosent av netto driftsinntekter.....	8
2.3. Netto lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger.....	9
3. Utfordringer for Os i økonomiplanperioden	10
3.1. Befolkningssammensetningen.....	10
3.2. Ressurskrevende brukere.....	11
3.3. Interkommunalt samarbeid og økonomi	12
3.4. Covid -19.....	13
4. Konsekvensjustert budsjett 2021-2024.....	14
4.1. Konsekvensjustert budsjett 2021-2024 før tiltak	14
4.2. Nye tiltak for å få balanse i økonomiplanen 2021-2024	16
4.2.1. Oppfølging av politisk bestilling.....	16
4.2.2. Nærværet i Os kommune.....	16
4.2.3. Kompetansebank	17
4.2.4. Samarbeid mellom kommune og frivilligsektor.....	17
4.2.5. Forslag til tiltak oppsummert i økonomiplan 2021-2024.....	18
4.3. Netto rammer til virksomhetene i 2021-2024	19
4.4. Skjema bevilgningsoversikt - drift 2021-2024.....	19
4.5. Skjema økonomisk oversikt - drift, 2021-2024.....	21
5. Overordnede mål og planer.....	23
5.1. Kommuneplanens samfunnsdel.....	23
5.2. Sentraladministrasjonens satsingsområder.....	24
5.3. Oppvekst - satsingsområder	26
5.4. Landbruk - satsingsområder	27
5.5. Helse- og omsorg- satsingsområder	29
5.6. Kultur- satsingsområder	33
5.7. Kommunalteknikk- satsingsområder.....	34
5.8. Kommunedirektørens internkontroll	35
6. Økonomiplan investeringer	37
6.1. Investeringsplan	37
6.2. De enkelte investeringstiltakene.....	39
6.3. Årlige låneopptak og renteutgifter som følge av investeringsplanen.....	41
6.4. Budsjettskjema - investeringer 2021-2024.....	42
7. Utfyllende forklaringer til budsjettet	43
7.1. Utvikling i lånegjeld, renter og fondsmidler	43
7.2. Andre inntekter.....	44
7.3. Akkumulert gjeldsforpliktelse til premieavvik	45
7.4. Bosetting og integrering av flyktninger	46

7.5. Lønnskostnader, prisvekst og arbeidsgiveravgift.....	46
7.6.Likviditet	47
8. Fylkesmannens kommunebilde.....	47

1. Innledning

1.1. Verdigrunnlag

1.1.1. Etiske retningslinjer

Ansatte og folkevalgte i Os kommune skal møte innbyggere og brukere med respekt.

Faglige kunnskaper og faglig skjønn skal ligge til grunn i rådgivning, myndighetsutøvelse og tjenesteyting. Sammenblanding av ansattes og brukernes private interesser og økonomiske midler skal ikke forekomme.

Forvaltning av samfunnets fellesmidler

Ansatte og folkevalgte i Os kommune skal være seg bevisst at de forvalter samfunnets fellesmidler på vegne av alle innbyggerne i kommunen. Kommunens ansatte og folkevalgte plikter å ta vare på kommunens ressurser på den mest økonomiske og rasjonelle måte, og skal ikke misbruke eller sløse med kommunens midler. Kommuneansatte og folkevalgte skal ikke tilegne seg personlige fordeler av kommunens ressurser, verken økonomiske midler, eiendommer eller andre eiendeler.

Habilitet

Alle som treffer beslutninger og tilrettelegger for beslutninger i Os kommune er bundet av forvaltningslovens habilitetsregler. Ansatte og folkevalgte har en selvstendig plikt til å varsle overordnede om inhabilitet slik at man kan fritas fra videre befatning med saken. Ved tvil om inhabilitet skal den ansatte og folkevalgte forelegges spørsmålet for sin nærmeste leder.

1.1.2. FNs bærekraftsmål

Os kommune legger FNs bærekraftsmål til grunn for sin planlegging; jamfør planstrategien



Antall årsverk som skal iverksette budsjett, planer, saker, lover og forskrifter i Os kommune.

Virksomhet	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt årsverk
Sentraladministrasjon	15	9,08	4	13,08
Oppvekst	82	47,79	13,38	61,17
Omsorgstjenesten	106	67,66	11,01	78,67
Helsetjeneste	13	5,98	1,6	7,58
Kultur / bibliotek/ fritidsklubb	3	2	0,2	2,2
Landbruk	9	5	2	7
Kommunalteknikk	11	1	8,4	9,4
	239	138,51	40,59	179,1

179,1 årsverk skal bidra til å nå mål som er satt i samfunnsplanen for Os kommune:

- Os er et trygt og attraktivt sted å bo hvor vi gjør nytte av en kunnskap og de ressurser den enkelte innbygger har å bidra med
- Vi bidrar til verdiskaping med vekt på lokale ressurser
- Os skal bestå av levende lokalsamfunn med en tydelig identitet.
- Os skal levere riktig tjeneste på rett tid på riktig nivå
- Os er en aktiv deltager med en tydelig identitet som bidrar til å styrke og videreutvikle regionen

Os kommune skal yte gode tjenester fra vugge til grav og vi har

- 59 barn i barnehager
- 163 elever i skolene i Os og Dalsbygda
- 30 innbyggere bor i sykehjem, ca. 40 innbyggere får hjemmehjelp og 85 innbyggere får hjemmesykepleie pr dags dato
- Mangfold innen kulturtilbud med arrangementer, spillemidler og bibliotek
- 50 – 70 byggesaker pr år (Flere trinn og behandlinger pr sak blir 100 – 120 saker)
- Os forvalter ca 14.000 m2 bygg
- Os forvalter ledningsnett og skal sikre trygg og sikker vannforsyning
- Os forvalter 26 med kommunale veier
- 48,3 millioner til fordeling til landbruket i Os. 71 gardbrukere forvalter 14 853 daa dyrka mark
- Os bevilger ca. 300.000 pr år i årlige utviklingsmidler til næringsutvikling; bevilget fra fylkeskommuner- (Tillegg på 1,2 millioner i CV19 midler i 20)
- Andre tiltak
- Staten har definert kvalitet og mål for tjenesteproduksjonen; gitt i lover og forskrifter.

Tjenestene vi tilbyr våre innbyggere er avhengig av **antall årsverk, trivsel og kompetanse hos våre ansatte**. Konkurransen om rekruttering av dyktige medarbeidere blir stadig skarpere. Os kommune må derfor framstå som en dyktig og profesjonell arbeidsgiver og som evner å ta vare på de ansatte. Vi må gi tjenester på riktig nivå og løse oppgaver på nye og effektive måter, ta i bruk digitale verktøy og få til samskaping med innbyggere og frivilligheten. Innbyggerne vil merke at stadig flere oppgaver blir digitalisert der søknader må fylles ut digitalt.

1.2 Arbeidsmetodikk

Os kommune skal levere et tjenestetilbud innenfor lovverk til innbyggerne innenfor de økonomiske målene i vedtatt økonomiplan, herunder:

1. skape en felles virkelighetsforståelse og behov for endring
2. bidra til at Os kommune opprettholder sin posisjon som en god arbeidsgiver
3. involvere bredt og skaper et eieforhold og en lojalitet til løsningene
4. ta i bruk ressurser hos deltakerne for å finne framtidige løsninger
5. fremme både resultater og de menneskelige relasjonene
6. bygge lag slik at vi forbedrer samhandlingen mellom ulike interessegrupper
7. bidra til fortsatt godt omdømme for Os kommune
8. legge opp til medvirkning

16.10. 20.Arbeidsgruppene i kommunestyret leverte inn forslag til tiltak i økonomiplanen. Arbeidet ble tilrettelagt med informasjon fra virksomhetsledere og tillitsvalgte.

19.11.20. Politisk bestilling – tiltak i økonomiplanen 21-24 behandlet i kommunestyre

23.11.20 Forslag til budsjett ble framlagt for tillitsvalgte

03.12.20 Behandling i formannskapet- budsjettet med gebyrregulativ legges ut på høring

17.12.20 Sluttbehandling i kommunestyret

1.3.Økonomiske rammebetingelser

1.3.1.Statsbudsjettet

Veksten i de frie inntektene er 3,8 mrd kr (3,6 mrd kr til kommuner og 200 mill. kr til fylker), og begrunnet i:

- 2,2 mrd kr til økt tjenesteomfang grunnet demografisk utvikling
- 800 mill. kr til regjeringens 4 satsingsområder:
- 300 mill. kr bedre tilbud til rusavhengige
- 200 mill. kr tidlig innsats i barnehage og skole
- 200 mill. kr forebyggende tiltak for barn, unge og familier, som for eksempel helsestasjon, skolehelsetjeneste, eller satsing på sosiallærere, psykologer eller samarbeid med private aktører om foreldrestøttende tiltak.
- 100 mill. kr båt- og ferjefylker
- 400 mill. kr ekstraordinære pensjonsutgifter
- 400 mill. kr frie midler

1.3.2. Frie inntekter- prognose 2020-2024

Oversikt over våre frie inntekter vi får fra staten i forhold til rammetilskudd og skatteinntekter for året 2019, prognose for årene 2020-2024:

1000 kr	2019	Prognose 2020	Prognose 2021 etter kom.prop. i vår	Prognose 2021 etter fremlagt statsbudsjett	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Innbyggertilskudd	47 492	47 709	49 106	47 071	47 741	48 159	48 577
Utgiftsutjevning	16 651	20 609	20 802	18 806	18 891	19 056	19 139
Overgangs- og nyordninger-INGAR	4 366	928	1 500	2 078	2 000	2 000	2 000
Saker særskilt ford, inkl. helsestasj. skolehelse	672	994	854	411	270	270	270
Småkommunetilskudd	5 698	5 875	5 969	6 034	6 034	6 034	6 034
Ordinært skjønn	1 200	1 500	2 300	1 500	2 000	2 000	2 000
RNB	-51	0	0	0	0	0	0
Sum rammetilskudd uten inntektsutjevning	76 028	77 615	80 531	75 900	76 937	77 519	78 021
Netto inntektsutjevning	13 802	13 888	13 240	13 620	13 712	13 802	13 893
Sum rammetilskudd	89 830	91 503	93 771	89 520	90 649	91 321	91 914
Skatt på formue og inntekt	43 006	44 664	44 977	46 780	46 572	46 879	47 186
Sum frie inntekter	132 836	136 167	138 748	136 300	137 221	138 200	139 100

For Os kommune betyr statsbudsjettet følgende for driftsbudsjettet 2021:

2 mill. mindre i rammetilskudd for 2021 sml. med 2020.

2,1 mill. mer i 2021 i skatteinntekter enn for 2020. Avhengig av det generelle skattenivået.

Noe kompensasjon fra staten for å rette opp pris- og lønnsvekst i 2021, forventes å bli 2,7 %.

Eiendomsskatt – statlig endring i promillesats fra 5 til 4 promille i 2021. Dette utgjør 1,3 mill. mindre i inntekt for 2021

1.4. Lovgrunnlaget

[Forskrift om regnskap, budsjett mm](#)

[Kommuneloven](#)

Særlovgivningen for ulike virksomheter

2.Finansielle måltall

Kommunen har mål om sunn økonomi; som kan måles mot økonomiske handlingsregler:

1. **Netto driftsresultat på minst 2%**
 2. **Frie midler på disposisjonsfond på 10 % av driftsinntektene**
 3. **Netto lånegjeld, fratrukket sjølkost og selvfinansierende tiltak og viderelån, innenfor 70 % av driftsinntektene**
 4. **Egenkapitalandel for investeringer på minst 20 %**
- Hensikten med måltallene er at kommunen skal ha handlefrihet for å takle uforutsette endringer av driftsvilkår, samt at kommunen skal ha egenkapital til investeringer.
 - Måltallet viser forholdet mellom inntekter og utgifter, og dermed hvordan driften i kommunen går i balanse. Korrigert netto driftsresultat korrigerer for elementer som ikke representerer reelle inntekter, premieavvik på pensjon og inntekter til bundne avsetninger. • Framskrivningene er gjort etter forslag til ny økonomiplan. Egenkapitalandel for investeringer på 20 %
 - For å kunne bære driftskonsekvensene av investeringstiltak bør kommunen bidra med egenkapital, og begrense gjeldsvekst, renter og avdragsbelastning.
 - Frie midler på disposisjonsfond på 10 % av driftsinntektene. For å sikre en økonomisk buffer til uforutsette hendelser er det hensiktsmessig å bygge et disposisjonsfond.

2.1.Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Teknisk beregningsutvalg anbefaler kommunene å budsjettere med et netto driftsresultat i størrelsesorden 2 %.

Årstall	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Langsiktig mål
Netto driftsresultat	5,26 %	2,95 %	0,70 %	-0,83 %	-1,41 %	-0,10 %	-0,09 %	-0,11 %	2,0 %

Netto driftsresultat i prosent i av driftsinntekter for årene 2017-2024

2.2. Disposisjonsfondet i prosent av netto driftsinntekter

Årstall	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Langsiktig mål
Prosent	11,47 %	8,10 %	10,24 %	9,77 %	8,09 %	8,02 %	7,96 %	7,90 %	5,00 %

Tabellen er beregnet ut fra at kommunen bruker kr 3 mill. av disposisjonsfondet i 2021, men ikke noe for de etterfølgende tre år. Det burde i stedet vært avsatt midler på disposisjonsfondet hvert år og et forventet netto driftsresultat på 2%

Saldo på disposisjonsfondet i millioner:

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 *
Saldo pr 31.12	10.755	12.026	18.215	16.575	18.507	20.408	17.593

*Forventet saldo pr 31.12.2020.

2.3. Netto lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger

Gjennomsnittlig lånegjeld pr. innbygger.

Anslag 2020-2024:

Årstall	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Langsiktig mål
Netto lånegjeld	94 309	92 265	92 377	99 357	105 144	107 695	105 538	103 224	90 000

Vi har beregnet netto lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger. Startlån er ikke tatt med i denne oversikten. Det er lagt inn med 1901 innbyggere. Vi har lagt inn en forutsetning om at vi kun betaler minsteavdrag på lån hvert år i planperioden. Gjeldssaldoen baserer seg på hvor mye lån vi skal ta opp hvert år ifølge investeringsbudsjettet minus forventede avdragsinnbetalinger.

3.Utfordringer for Os i økonomiplanperioden

Her beskrives noen viktige forhold og utfordringer som påvirker økonomien.

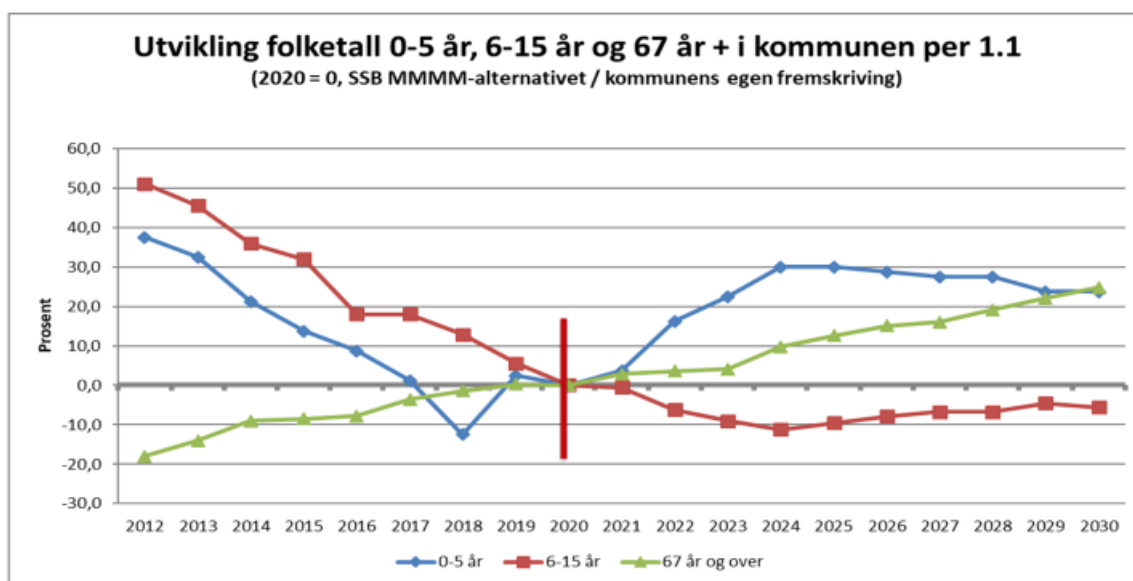
3.1.Befolkningssammensetningen

Inntektene i en kommune fordeles etter antall innbyggere og sammensetningen i befolkningen og slik er vektinga i inntektssystemet:

Innbyggere	Vekting =1	Enhetsbeløp i 2021
2-5 år	0,1401	158.759
6-15	0.268	114.093
16-22	0.0229	13.789
23-66	0.1021	9.376
67-79	0.0553	26.818
80-89	0.0760	117.513
90 år og	0.0383	237.455

Tabellen viser at innbyggere i alderen 2-16 år vektes ca 40 %, mens innbyggere i alderen 23 - 66 år vektes 10 % og 80 åringer og eldre vektes ca 10 %. Den yrkesaktive befolkning i alderen 23-66 skal i teorien ha lite bruk for kommunens tjenesteproduksjon.

Os	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Menn	1056	1050	1052	1052	1037	1028	1010	1008	1009	999	987
Kvinner	991	983	993	993	998	985	981	948	954	937	925
0 åringer	18	14	17	18	13	16	9	11	7	11	16
1-5 år	106	103	97	92	93	81	82	76	74	59	66
6-12 år	194	189	179	179	173	163	157	135	132	128	119
13-15 år	109	103	109	90	86	79	78	75	78	73	69
16-19 år	109	122	120	132	139	141	137	124	116	111	101
20-66 år	1184	1171	1188	1191	1177	1158	1151	1155	1159	1148	1128
67-79 år	202	204	208	220	230	245	250	247	262	279	285
80 år og over	124	127	127	118	124	130	127	133	135	127	128
Sum folketall	2046	2033	2045	2040	2035	2013	1991	1956	1963	1936	1912



Barnetrinn	2011	2020/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
Dalsbygda	71	32	29	29	21	16	17
Os		76	73	70	70	72	72
SUM		108	102	99	98	88	89
Sum med u-skole	270	163					

Årsverkene i skolene er 47,8 årsverk i 2011 og 41,4 årsverk i 2020

Se KOSTRA statistikk for Os kommune
<https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/os-hedmark>

3.2. Ressurskrevende brukere

I 2021 er lønnsrammen til dette rammeområdet beregnet til ca.44, millioner grunnet at årsverk er økt fra 25 til 50 årsverk i 2020. Dette betyr følgende endringer i konsekvensjustert budsjett

	2019	2020	2021
Lønnsutgifter	26 millioner	28,8 millioner	44 millioner
Refusjon fra Staten	9,6 millioner	10,9 millioner	20 millioner
Netto lønnsutgifter	16,4 millioner	17,9 millioner	24 millioner

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2021-2024 OG ÅRSBUDSJETT 2021

Økningen er på 6,1 millioner for TFF fra 2020-2021.

Innslagspunktet for statlig støtte i 2021 er på 1,4 millioner pr bruker. (Dette betyr at kommunen må dekke en egenandel på 1,4 millioner). Kommunen får deretter dekt 80 % av lønnsutgifter til TFF.

3.3. Interkommunalt samarbeid og økonomi

	Dato	Innhold og mål	Budsjett 20 i tusen	Budsjett 21 i tusen
ROH-overordna samarbeid	23.11.17-k-sak	Overordna samarbeidsområder. 40 % lik andel for kommuner 60 % etter innbyggere		
ROH-regnskap i Holtålen	7.1.17-signert	Føre kommuneregnskap, fakturere gebyr og kommunale krav. Inngått avtale med LINDORFF høst 20. Tilleggsavtale om remittering.	1.436	1.246
ROH-lønn i Os	14.02.13	Ivareta kommunens forpliktelser på lønn.	788	797
Oppvekst				
PPT	22.97.96	Hjelpe kommuner i arbeidet med kompetanseutvikling og ou og legge til rette for elever med særlige behov.		879
ROH-voksen-opplæring	19.11.2018	Basert på antall undervisningstimer og elever + 10 % administrasjon, får faktura ikke budsjett		
Landbruk	22.09.2016 -	Forvaltnings- og utviklingsoppgaver innen landbruk og skogbruk	1.294	1.330
Omsorg				
ROH - barnevern	27.11.2007		4.197	3.927
Legevakt		Økt med 623.000. Kan sies opp med et års varsel. Andel var opprinnelig 58 %, 21 % og 21 % Totalt 5,6 millioner for ROH.	1.404	1.426
IMA		Avtale utgår 31.12.20	1.663	2.287
NAV			3.508	4.105
Krisesenter		18 kommuner kjøper tilbud av Gudbrandsdal Krisesenter. Fordeles etter folketall 2016-69,08 pr innbygger	150	152
Kultur				
Nord-Østerdal Musiker		Gammel avtale		78.5

	Dato	Innhold og mål	Budsjett 20 i tusen	Budsjett 21 i tusen
Teater		6 kr pr innbygger i 2010		14.7
Anno Museum	09.08.2013			47.8
Verdensarv og Circumferensen				84
Teknisk/næring				
Brannsamarbeid	2020		2.318	3.300
Røros Reiseliv		Avtale fra 3.4.2019 – konsumprisindeks reguleres hvert år		190
SUM				19.864

Utfordring

Interkommunalt samarbeid er en god måte å løse oppgaver på i fellesskap, men vi ser at på noen områder så er vi fortsatt for få og små når bare Os, Røros og Holtålen samarbeider.

Eksempelvis legevakt:

Tolga kommune betaler 810.000 til felles legevakt, mens Os kommune betaler 1,4 millioner. (Trøndelag har valgt Helseinn som plattform (felles pasientjournal) for felles legevakt, og her har vi en fylkesgrense utfordring vi må få løst.)

3.4. Covid -19

Os kommune har hatt mye ekstra utgifter som følge av Covid-19. Det handler om lønn og en god del smittevernutstyr. Ekstra renhold har vært nødvendig spesielt innenfor helse og omsorg, og på vårt kjøkken i forbindelse med sykehjemmet.

Vi har hatt separering spesielt innenfor helse og omsorg, oppvekst, vaktmestere og delvis administrasjonen.

Os kommune følger nasjonale retningslinjer.

Administrasjonen har ikke lagt inn merkostnader til Covid- 19 i budsjett for 2021 da vi forutsetter at dette dekkes av Staten.

Totale merkostnader var pr 1.11.20 på 5.3 millioner

4.Konsekvensjustert budsjett 2021-2024

I det fremlagte «Konsekvensjusterte budsjettet for 2021-2024» ligger det inne følgende forutsetninger og hvilke utgangspunkt vi har hatt:

- Det ligger inne skjønnsmidler for hel økonomiplanperioden med kr 2 mill. hvert år.
- Vi har tatt høyde for en del inntekter fra INGAR for hvert år i planperioden. Overgangsordningens regler gjør at disse inntektene forventes å reduseres hvert år.
- Rentegjennomsnittet er lagt inn med cirka 1,5 % for hele økonomiplanperioden.
- Det er ikke tatt høyde for mottak av nye flyktninger i planperioden, da vi erfarer at kommunen ikke mottar noen for tiden.
- Det settes ikke av noe nettobeløp på disposisjonsfond for noen av årene i økonomiplanperioden.
- Vi benytter oss av «Prognosemodellen» fra KS, hvor administrasjonen i tillegg har vurdert anslag på endringer skatteinntekter og rammetilskudd.
- Videre drift er basert på dagens driftsnivå, er lønns- og prisjustert og justert for tidligere vedtak og kjente endringer.

4.1.Konsekvensjustert budsjett 2021-2024 for tiltak

Dersom dagens driftsnivå videreføres med de nye inntektsforutsetningene som staten legger opp til, så vil driften gi følgende balanse for økonomiplanperioden 2021 – 2024. Tallene er justert etter statsbudsjettet som ble presentert i oktober:

Økonomisk oversikt - drift, 2021-2024

	Nytt oppsett fra 2020	Regn- skap	Opprinn- elig budsjett	Reg. budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Rammetilskudd	-86 740	-91 503	-91 503	-89 520	-90 649	-91 321	-91 914
2.	Inntekts- og formuesskatt	-46 734	-44 664	-44 664	-46 780	-46 572	-46 879	-47 186
3.	Eiendomsskatt	-7 759	-7 630	-7 630	-6 330	-6 330	-6 330	-6 330
4.	Andre skatteinntekter	-86	-85	-85	-85	-85	-85	-85
5.	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 677	-3 610	-3 610	-2 360	-2 215	-1 715	-1 415
6.	Overføringer og tilskudd fra andre	-44 364	-27 405	-27 905	-36 466	-37 050	-37 643	-38 245
7.	Brukerbetalinger	-6 950	-7 906	-7 906	-7 989	-8 117	-8 247	-8 379
8.	Salgs- og leieinntekter	-17 489	-27 109	-27 109	-27 400	-27 838	-28 284	-28 736
9.	<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>-213 800</i>	<i>-209 911</i>	<i>-210 411</i>	<i>-216 931</i>	<i>-218 856</i>	<i>-220 503</i>	<i>-222 290</i>
10.	Lønnsutgifter	110 701	107 359	108 993	123 209	125 392	127 517	129 557
11.	Sosiale utgifter	21 865	23 299	23 665	26 923	27 354	27 792	28 225
12.	Kjøp av varer og tjenester	56 463	61 628	61 828	61 953	62 944	63 951	64 975
13.	Overføringer og tilskudd til andre	12 641	5 801	5 801	5 831	5 924	6 019	6 116

Os kommune**ØKONOMIPLAN 2021-2024 OG ÅRSBUDSJETT 2021**

14.	Avskrivninger	10 020	10 783	10 783	10 783	10 900	11 000	11 200
15.	<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>211 691</i>	<i>208 870</i>	<i>211 070</i>	228 700	<i>232 514</i>	<i>236 279</i>	<i>240 072</i>
16.	Brutto driftsresultat	-2 109	-1 041	659	11 769	13 658	15 776	17 782
17.	Renteinntekter	-1 036	-860	-860	-660	-818	-906	-919
18.	Utbytter	-111	0	0	0	0	0	0
19.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
20.	Renteutgifter	4 091	4 730	4 730	3 230	3 770	3 830	3 990
21.	Avdrag på lån	7 700	8 000	8 000	7 000	7 000	7 000	7 000
22.	<i>Netto finansutgifter</i>	<i>10 643</i>	<i>11 870</i>	<i>11 870</i>	9 570	<i>9 952</i>	<i>9 924</i>	<i>10 071</i>
23.	Motpost avskrivninger	-10 020	-10 783	-10 783	-10 783	-10 900	-11 000	-11 200
24.	Netto driftsresultat	-1 486	46	1 746	10 556	12 710	14 700	16 653
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:							
25.	Overføring til investering	617	725	725	675	700	725	725
26.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 910	-741	-741	-731	-910	-925	-978
27.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	4 851	-30	-1 730	0	0	0	0
28.	Dekning av tidligere års merforbruk	-7 186	0	0	0	0	0	0
29.	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0	0
30.	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0
	SUM	-5 114	0	0	10 500	12 500	14 500	16 400

Konsekvensjustert økonomisk oversikt for årene 2021-2024 før tiltak

Noen forklaringer på hvorfor kommunen starter budsjettprosessen med at vi mangler så mye som kr 10,5 mill.:

- Forventet lønns- og prisvekst fra 2020 til 2021 på 2,5 mill.
- Økning på tjeneste for funksjonshemmede på 6,1 mill. fra 26 årsverk til 50 årsverk
- Interkommunale tjenester økes totalt med 0,83 mill.
- Reduksjon i rammetilskuddet fra staten på 2 mill., kommunen får altså ikke kompensert for lønns- og prisvekst.
- Promillesatsen for eiendomsskatt reduseres fra 5 til 4 promille fra 2021, dette utgjør kr 1,3 mill. i tapte inntekter i 2021.
- Reduksjon på integreringstilskudd fra staten på flyktningene på kr 1,25 mill.
- Økning i skatteinntekter på 2,1 mill., dette hvis skattenivået for hele landet ikke reduseres spesielt på grunn av korona-pandemien.
- Netto renteutgifter/renteinntekter reduseres med 1,3 mill.
- Reduksjon avdrag på investeringslån med kr 1 mill.

4.2. Nye tiltak for å få balanse i økonomiplanen 2021-2024

Kommunestyret er i henhold til kommuneloven pålagt å legge fram en økonomiplan som er i balanse alle årene. Som tabellen i konsekvensjustert budsjett under pkt. 4.1 viser, er det stor ubalanse mellom inntektene og utgiftene i årene framover.

Dersom Os kommune fortsetter på samme vis med samme driftsnivå i økonomiplanperioden, mangler vi 10,5 millioner i 2021, 12,5 mill i 22, 14,5 mill i 23 og 16,4 mill i 24.

For å få budsjettet i null for hvert år i planperioden, må kommunen jobbe med:

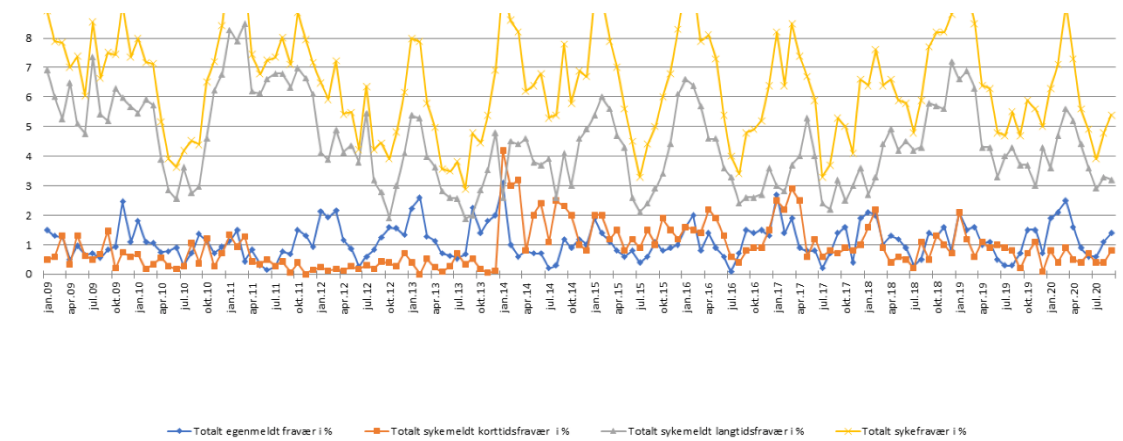
Ta godt var på de ansatte, digitalisering og velferdsteknologi, opprette kompetansebank og vurdere og redusere årsverk i forbindelse med oppsigelser og pensjoner, organisere virksomheter på nye måter og lete etter nye samarbeidsløsninger med både det frivillige og andre kommuner. Vi må se om det er tjenester vi kan redusere, avvikle eller endre tjenestetilbudet på.

4.2.1. Oppfølging av politisk bestilling

Dette omfatter velferdsteknologi, mandat for skolene i Os kommune, omorganiseringer i helse og omsorg mm; se k-sak 59/20 .

4.2.2. Nærværet i Os kommune

Målet for nærværet i Os kommune er 94 % i 2021.



Tabell: Sykefraværet i Os kommune

I Os kommune har nærværet vært slik i %:

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 hittil
92,7	93,2	93,5	93,8	93	93,4	

Dersom ansatte i Os kommune har et sykefravær på 6,2 % fordelt med f.eks. 2,3% i arbeidsgiverperioden og 3.9 % utover dette, så koster dette Os kommune 3.1 millioner. Staten dekker resterende 3, 4 millioner. Dette viser viktigheten av god arbeidsgiverpolitikk og kontinuerlig fokus på de ansatte.

Dersom Os kommune øker nærværet med 1 % utgjør dette ca. 500.000.
God arbeidsgiverpolitikk er et viktig satsingsfelt og vi er også i gang med revidering av personalpolitiske retningslinjer

4.2.3.Kompetansebank

Os kommune går inn i ei tid med mindre inntekter og må tilpasse drifta til dette. Lønn utgjør ca 80 % av driftskostnadene. Administrasjon foreslår at det opprettes en kompetansebank der alle nye utlysninger og vikariater skal vurderes i forbindelse med at ansatte sier opp stillinger/søker permisjon eller går av med pensjon. Dette betyr at følgende skal vurderes:

Er oppgaven lovpålagt?

Kan andre utføre oppgave?

Kan oppgaven digitaliseres eller utføres på annet vis?

Hva er risiko og konsekvens om stillingen inndras?

4.2.4.Samarbeid mellom kommune og frivilligsektor

I helse og omsorgsplanen til Os kommune er det et mål at kommunen skal styrke pårørendes rolle i helse og omsorgstjenesten

- Bringe nye grupper inn som bidragsyttere i omsorgstjenesten og øke innsatsen fra pårørende og frivillige med 100 % i planperioden
- Utvikle frivillighetssentralens koordinerende rolle innenfor mobilisering, rekruttering og opplæring av frivillige.
- Utvikle kompetansen i hele lokalsamfunnet i forhold til omsorgsbehov, eksempelvis demensvennlig samfunn.

Os får flere eldre og da må kommunen somorganisasjon bruke deres kompetanse og kapasitet inn i samfunnsbygginga. Vi har derfor pekt ut samarbeid med det frivillige som et satsingsområde i 2021. Frivillighetssentralen ble tatt over av Os kommune i 2020 og det er nettopp med bakgrunn i å utvikle samarbeidet mellom offentlig og privat sektor.

Det å ta i bruk frivillig sektor i tjenesteproduksjon forutsetter et godt planlagt system og der det er klart definert når og hva frivilligsektor kan bidra med i omsorgstjenesten, i skoler, i barnehager mm. Frivilliginnsats må være planlagt inn i timeplaner, virksomhetsplaner, i turnuser mm. Eldrerådet har igjen påpekt nødvendigheten av å ta i bruk frivilligsektor i omsorgssektoren i forbindelse med høring av planstrategi. Dette vil det bli jobbet med i 2021.

4.2.5. Tiltak oppsummert i økonomiplan 2021-2024

Vedtak på tiltak for økonomiplanen i planperioden 2021-2024 for å få budsjettet i balanse:

	<i>Tiltak for økonomiplan 2021-2024</i>	<i>Øk.plan</i>	<i>Øk.plan</i>	<i>Øk.plan</i>	<i>Øk.plan</i>
	<i>I hele tusen:</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Tiltak:	Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i konsekvensjustert budsjett	-10 500	-12 500	-14 500	-16 400
<i>Alle tiltak fra omstillingsprosjektet vedtatt for 2020 som vil gi virkning for økonomiplan for årene 2021-2024:</i>					
3-19	Os kirkelige fellesråd forventes å innspare fremover	50	50	100	100
11-19	Energisparende tiltak	600	700	800	900
13-19	Nedbemanning av teknisk drift ved salg av bygningsmasse	0	350	350	350
17-19	Omorganisering av renholdstjenesten	0	100	150	225
22-19	Redusere andel av spesialundervisning	100	100	250	250
34-19	Bruk av disposisjonsfond	3 000	0	0	0
<i>Arbeidsgruppens tiltak vedtatt sak 59/20 for årene 2021-2024:</i>					
1	Digitalisering i alle ledd, flere kurs og møter via Teams, besparelser i reisekostnader	400	400	400	400
1	Digitalisering i alle ledd, flere kurs og møter via Teams, besparelser i kurskostnader	300	300	300	300
2	Seniorpolitikk, egen sak i AMU i 2021	0	0	0	0
3	Politiske møter reduseres	0	0	0	0
4	Redusere valgkretser, egen sak i 2021	0	0	0	0
5	Interkommunale samarbeid, alle eksisterende avtaler til revidering hos Revisjon Midt-Norge	0	0	0	0
6	Organisasjonsstruktur innen helse og omsorg, tatt ut en lederstilling	1 000	1 000	1 000	1 000
7	Legekontor	0	0	0	0
8	Rekrutteringstiltak, løpende oppgaver	0	0	0	0
9	Skolene i Os kommune - mandat vedatt i sak 61/20, sak kommer opp i 2021, med virkning fra skoleåret 2022/23	0	?	?	?
10	Økt fleksibilitet/omdisponering av pedagogisk personell	1 000	1 000	1 000	1 000
11	Bruk av spes.ped-timer, se pkt 22 over	0	0	0	0
12	Gebyrer, 70 % dekningsgrad på byggesak mm., i gebyrvedtak sak 60/20, ligger inne i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
13	Oshallen økt bruk gir større inntekter	0	0	0	0
13	Snekkerskola bør selges, egen sak i 2021	0	0	0	0
13	Ny ungdomsskole, vurderes sammen med mandat skolestrukturendringer sak 61/20	0	0	0	0
13	Nytt helsehus vurderes i revidert investeringsbudsjett 2021	0	0	0	0
<i>Forslag på tiltak fra administrasjonen for å få økonomiplanen 2021-2024 i balanse:</i>					
14	Kompetansebank: Kartlegge kompetansebehov, vurdere utlysning/inndragning av stillinger ved naturlig avgang og der ansatte sier opp stillinger.	4 250	9 200	10 850	12 575
15	Næringsutviklingsressurs, tas ut av budsjettet	0	0	0	0
16	Oppdatering av registeret for eiendomsskatten	200	200	200	200
17	Legg inn en inntekt på utbytte, mangler i budsjettet	100	100	100	100

18	Redusere tilleggsbevilgninger-formannskap/ordfører i forhold til sponsorstøtte	0	0	0	0
19	Vertskommunesamarbeid på brann 1/2-årsvirkning i 2021	-500	-1 000	-1 000	-1 000
	Budsjett i balanse/evt. mangler:	0	0	0	0

Kommentarer til noen av punktene:

Pkt. 3 Dette kommer fra kommunestyret og forberedes av ordfører ved fremleggelse av møteplan
Pkt. 11 Tidlig innsats må vurderes innenfor barnehage/barneskolen
Pkt. 14 Bruk av disposisjonsfondet er satt i 0 for 2022, 2023 og 2024. Reduksjon i forhold til kompetansebank legges på eget ansvar på rammeområde i sentraladministrasjonen. Forslag til vedtak: Kommunedirektør får fullmakt fra kommunestyret til å omdisponere fra rammeområde 1 Sentraladministrasjon til andre rammeområder i forbindelse med kompetansebanken og reduksjon av årsverk.

I kommunestyret 17.12.20 vedtok kommunestyret noen små endring i forhold til administrasjonens forslag på tiltak i driftsbudsjettets del av økonomiplanen, dette gjelder tiltak 1, 15 og 18,.

4.3. Netto rammer til virksomhetene i 2021-2024

Etter vedtak på tiltak, gir det følgende netto rammer på de ulike rammeområdene:

Nytt oppsett fra 2020 I hele tusen	Revidert budsjett 2020	Konsek.v. justert budsjett 2021	Budsjett 2021 etter tiltak	Budsjett 2022 etter tiltak	Budsjett 2023 etter tiltak	Budsjett 2024 etter tiltak
01 Sentraladministrasjonen	22 149	21 538	17 034	12 428	11 148	9 720
02 Oppvekst	43 210	45 580	44 121	44 750	45 341	45 994
04 Landbruk	1 375	1 404	1 404	1 427	1 450	1 473
05 Helse- og omsorg	61 985	68 761	67 303	68 403	69 421	70 557
08 Kultur	2 790	2 878	2 860	2 906	2 953	3 000
09 Kommunalteknikk	15 808	15 859	16 098	16 402	16 610	16 797
10 Finans	-147 317	-145 520	-148 820	-146 316	-146 923	-147 541
Mer/mindreforbruk:	0	10 500	0	0	0	0

4.4. Skjema bevilgningsoversikt - drift 2021-2024

Her presenteres skjema «Bevilgningsoversikt – drift» og skjema «Økonomisk oversikt etter art – drift» (pkt. 4.5) for årene 2021-2024, som viser at økonomiplanen for årene 2021-2024 er i balanse, etter vedtak i kommunestyret sak 69/20. Begge skjema presenteres i hele tusen.

Bevilgningsoversikt - drift 2021-2024

Tallene er i hele tusen	Regn- skap 2019	Oppr. Budsjett 2020	Rev. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Rammetilskudd	-86 740	-91 503	-91 503	-89 520	-90 649	-91 321	-91 914

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2021-2024 OG ÅRSBUDSJETT 2021

Inntekts- og formuesskatt	-46 734	-44 664	-44 664	-46 780	-46 572	-46 879	-47 186
Eiendomsskatt	-7 759	-7 630	-7 630	-6 530	-6 530	-6 530	-6 530
Andre generelle driftsinntekter	-3 763	-3 695	-3 695	-2 445	-2 300	-1 800	-1 500
Sum generelle driftsinntekter	-144 996	-147 492	-147 492	-145 275	-146 051	-146 530	-147 130
Sum bevilgninger drift, netto	132 867	135 668	137 368	138 861	136 409	136 906	137 412
Avskrivninger	10 020	10 783	10 783	10 783	10 900	11 000	11 200
Sum netto driftsutgifter	142 887	146 451	148 151	149 644	147 309	147 906	148 612
Brutto driftsresultat	-2 109	-1 041	659	4 369	1 258	1 376	1 482
Renteinntekter	-1 036	-860	-860	-660	-818	-906	-919
Utbytte	-111	0	0	-100	-100	-100	-100
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	4 091	4 730	4 730	3 230	3 770	3 830	3 990
Avdrag på lån	7 700	8 000	8 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Netto finansutgifter	10 643	11 870	11 870	9 470	9 852	9 824	9 971
Motpost avskrivninger	-10 020	-10 783	-10 783	-10 783	-10 900	-11 000	-11 200
Netto driftsresultat	-1 486	46	1 746	3 056	210	200	253
Overføring til investering	617	725	725	675	700	725	725
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-1 910	-741	-741	-731	-910	-925	-978
Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond	4 851	-30	-1 730	-3 000	0	0	0
Deknings av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	-7 186	0	0	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	-3 628	-46	-1 746	-3 056	-210	-200	-253
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-5 114,37	0	0	0	0	0	0

	Regn- skap 2019	Oppr. Budsjett 2020	Rev. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Bevilgninger - drift (1B)							
Sentral- administrasjonen	20 850	21 949	22 149	17 034	12 428	11 148	9 720
Oppvekst	46 570	43 210	43 210	44 121	44 750	45 341	45 994
Landbruk	1 280	1 375	1 375	1 404	1 427	1 450	1 473
Helse og omsorg	60 674	60 485	61 985	67 303	68 403	69 421	70 557
Kultur	2 328	2 790	2 790	2 860	2 906	2 953	3 000
Kommunalteknikk	12 462	15 808	15 808	16 098	16 402	16 610	16 797
Finans, premieavvik	-3 156						
	141 008	145 617	147 317	148 820	146 316	146 923	147 541
Herav:							
Avskrivninger	10 020	10 783	10 783	10 783	10 900	11 000	11 200
Netto renter	213	302	302	302	312	337	302
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Andre statlige overføringer	-115	-395	-395	-395	-395	-395	-395
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-1 926	-741	-741	-731	-910	-925	-978
Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond	-50	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgning drift, netto	132 867	135 668	137 368	138 861	136 409	136 906	137 412

Skjema: Bevilgningsskjema – drift for perioden 2021-2024, med opprinnelig budsjett 2020, regulert budsjett for 2020 pr oktober og regnskap for 2019.

4.5. Skjema økonomisk oversikt - drift, 2021-2024

Økonomisk oversikt - drift, 2021-2024

	Nytt oppsett fra 2020	Regn- skap	Opprinn- elig budsjett	Reg. budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Rammetilskudd	-86 740	-91 503	-91 503	-89 520	-90 649	-91 321	-91 914
2.	Inntekts- og formuesskatt	-46 734	-44 664	-44 664	-46 780	-46 572	-46 879	-47 186
3.	Eiendomsskatt	-7 759	-7 630	-7 630	-6 530	-6 330	-6 330	-6 330
4.	Andre skatteinntekter	-86	-85	-85	-85	-85	-85	-85

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2021-2024 OG ÅRSBUDSJETT 2021

5.	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 677	-3 610	-3 610	-2 360	-2 215	-1 715	-1 415
6.	Overføringer og tilskudd fra andre	-44 364	-27 405	-27 905	-36 466	-37 050	-37 643	-38 245
7.	Brukerbetalinger	-6 950	-7 906	-7 906	-7 989	-8 117	-8 247	-8 379
8.	Salgs- og leieinntekter	-17 489	-27 109	-27 109	-27 335	-27 772	-28 217	-28 668
9.	<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>-213 800</i>	<i>-209 911</i>	<i>-210 411</i>	<i>-217 066</i>	<i>-218 790</i>	<i>-220 436</i>	<i>-222 222</i>
10.	Lønnsutgifter	110 701	107 359	108 993	117 775	115 491	116 137	116 739
11.	Sosiale utgifter	21 865	23 299	23 665	25 763	25 070	25 141	25 218
12.	Kjøp av varer og tjenester	56 463	61 628	61 828	61 332	62 714	63 617	64 535
13.	Overføringer og tilskudd til andre	12 641	5 801	5 801	5 781	5 874	5 918	6 012
14.	Avskrivninger	10 020	10 783	10 783	10 783	10 900	11 000	11 200
15.	<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>211 691</i>	<i>208 870</i>	<i>211 070</i>	<i>221 435</i>	<i>220 048</i>	<i>221 812</i>	<i>223 704</i>
16.	Brutto driftsresultat	-2 109	-1 041	659	4 369	1 258	1 376	1 482
17.	Renteinntekter	-1 036	-860	-860	-660	-818	-906	-919
18.	Utbytter	-111	0	0	-100	-100	-100	-100
19.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
20.	Renteutgifter	4 091	4 730	4 730	3 230	3 770	3 830	3 990
21.	Avdrag på lån	7 700	8 000	8 000	7 000	7 000	7 000	7 000
22.	<i>Netto finansutgifter</i>	<i>10 643</i>	<i>11 870</i>	<i>11 870</i>	<i>9 470</i>	<i>9 852</i>	<i>9 824</i>	<i>9 971</i>
23.	Motpost avskrivninger	-10 020	-10 783	-10 783	-10 783	-10 900	-11 000	-11 200
24.	Netto driftsresultat	-1 486	46	1 746	3 056	210	200	253
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:							
25.	Overføring til investering	617	725	725	675	700	725	725
26.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 910	-741	-741	-731	-910	-925	-978
27.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	4 851	-30	-1 730	-3 000	0	0	0
28.	Dekning av tidligere års merforbruk	-7 186	0	0	0	0	0	0
29.	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0	0
30.	Fremsført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0
	SUM	-5 114	0	0	0	0	0	0

Skjema: Økonomisk oversikt etter art – drift 2021-2024, med opprinnelig budsjett 2020, regulert budsjett pr oktober for 2020 og regnskap for 2019.

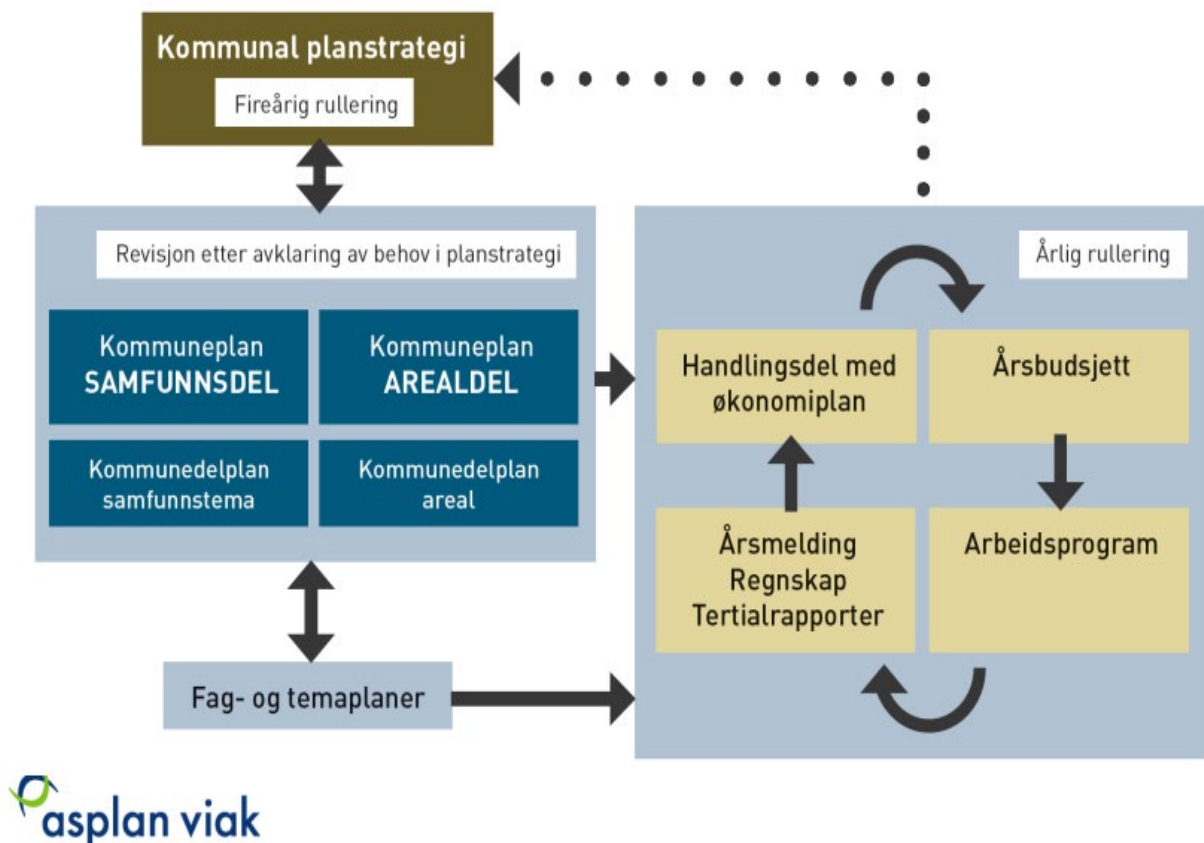
5. Overordnede mål og planer

Se sak om planstrategi i kommunestyret 17.12.20 – status og prioritering, og behov for oppdatering av planer i 2021.

Planer, budsjett og økonomiplan skal henge sammen. Det betyr at det må utarbeides årlige handlingsplaner som viser hvilke tiltak som skal gjøres for å følge opp planene. Os kommune følger opp sine planer i dette kapittel om virksomhetenes satsingsområder.

Os kommune har mange planer og strategier for å gi gode tjenester. Disse skal vise hva vi skal prioritere og hvordan vi skal nå målet om gode tjenester. Tjenesteproduksjonen er i stor grad styrt av lover og forskrifter som setter standard på hva som skal leveres til innbyggerne våre. Således blir lokale planer nærmest et supplement til den omfattende målstyringen fra statlig sektor.

«Årshjulet» og «fireårshjulet»



5.1. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Den setter målsettinger for Os kommune som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler.

Os kommunes visjon er:

«Os- aktive opplevelser for barn»

Visjonen handler om å legge til rette for aktivitet for alle aldersgrupper, men med fokus på opplevelser for barn og med barn.

Samfunnsdelen har 4 fokusområder:

Vekst og utvikling

Os er et trygt og attraktivt sted å bo hvor vi gjør nytte av den kunnskap og de ressurser den enkelte innbygger har å bidra med. Vi bidrar til verdiskaping med vekt på lokale ressurser.

Levende lokalsamfunn

Os skal bestå av levende lokalsamfunn med en tydelig identitet.

Kommunen som tjenesteyter og samfunnsutvikler

Os skal levere riktig tjeneste på rett tid på riktig nivå.

En del av en region

Os er en aktiv deltager med en tydelig identitet som bidrar til å styrke og videreutvikle regionen

Virksomhetene har lagt, prioriteringer, prosjekter, satsingsområder og tiltak i henhold til kommunens overordna mål og planer i kapittel 5. Det er bare å lese!

5.2. Sentraladministrasjonens satsingsområder

Sentraladministrasjonen består av kommunedirektør med kommunedirektørens stab og servicetorget. Staben består av personalsjef, digitaliserings- og kvalitetsansvarlig, IT-leder, økonomisjef, leder felles lønnsavdeling og leder servicetorget.

I tillegg ligger det inne i budsjett for sentraladministrasjonen følgende områder: politisk ledelse, råd og utvalg, tilsyn og kontroll, kommunale boliger, fellesrådet, næring, fellesutgifter, utgifter i forhold til kommunehuset og innenfor eiendomsskatt.

Nøkkeltall for enheten

	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte (i tillegg har vi en lærling i 100 %)	17	15	12
Faste årsverk	14,78	13,08	12,0

Sykefravær	2018	2019	Status pr. september 2020	Mål for 2021
Sykefravær	4,7 %	4,7 %	0,5 %	4,5 %

Budsjettoversikt 2020 og 2021

Tall i kr Sentraladministrasjonen	
Budsjetttramme for 2020:	21 949 130
Revidert budsjett for 2020:	22 149 130
Konsekvensjustert budsjett 2021:	21 537 570
+/- Forslag på tiltak:	-4 688 000
Ramme i budsjettet 2021:	16 849 570

Følgende prioriteres i kommende planperioden:

Digitalisering

1. Digitalisering av arkiv: slutføre alle landbruksarkiv med veier (landbruk/skogbruk)
2. Anbud på ny IT-drift, samarbeid med Røros og Holtålen.
3. Videreutvikling av robot (ChatBot Robert) for informasjon og kommunikasjon til publikum og innbyggere
4. Videreutvikle og ta i bruk flere tjenester/ systemer innen velferdsteknologi
5. Prøve ut/ innføre automatisk saksbehandling innen kurante byggesaker og saker innen landbruk
6. Gjennomføre prosesser for virksomhetsvise strategier for digital transformasjon.
7. Innføre ny ERP-programvareportefølje (administrative program; regnskap. lønn, personal, innkjøp og arkivering)
8. Nytt folkeregister, eInnsyn, Documaster (Norak5 godkjent database/arkiv), digOrden systematisering av databehandleravtaler og protokoller, «En pasientjournal for alle»

Kompetanseheving

1. Fortsette arbeidet med Medarbeiderskap ved hjelp av KS-Konsulent. Medarbeiderskap bygger på erkjennelsen om at utvikling av organisasjoner ikke er tilstrekkelig med kun faglig utvikling av den enkelte eller lederutvikling alene.
2. Innføre KS – Læring som kompetanseutviklingsverktøy.

Innbyggerdialog

1. Videreutvikling av hjemmesiden og bruken av sosiale media, digital kommunikasjon med kommunens innbyggere, lag og foreninger og næringslivet
2. Lansere MinSide med innlogging via ID-porten for innbyggere på hjemmesiden vår. Innlogging en gang for flere offentlige tjenester samtidig

Beredskap

1. Intensivere bruk av risiko- og sårbarhetsanalyse i virksomhetene og tjenestene
2. Oppdatere overordnet ROS analyse
3. Følge opp CV 19 og iverksette nødvendige tiltak i organisasjon

5.3. Oppvekst - satsingsområder

Oppvekst består av Os skole, Dalsbygda skole, Os barnehage, Dalsbygda barnehage, Os kulturskole og fellesutgifter grunnskole og barnehager samt flyktningetjeneste.

Oppvekstsjefen er virksomhetsleder for hele området. I tillegg er det innenfor oppvekst inkludert en flyktningkonsulent, introduksjonslønn for flyktninger og norskopplæring for flyktninger.

- Ved Os skole er lærerne organisert i team. Barnetrinnet er delt inn i tre team: Team 1-2, team 3-4 og team 5-7, mens på ungdomstrinnet er hvert trinn et team. Teamleder har ansvar for å fordele oppgaver/fagansvar og ellers ivareta oppgaver delegert av rektor/avdelingsleder. Skolens lederressurser fordeles på rektor og avdelingsleder barnetrinn. Rektor har oppfølgingsansvar for ungdomstrinnet. Ungdomstrinnet har i tillegg en utvidet teamleder.
- Kulturskolen er knyttet opp mot oppvekst og har sin egen rektor. Kulturskolen er en integrert del av skolens virksomhet i tillegg til at den selger tjenester både til og utenfor kommunen.
- Ved Dalsbygda skole er lærerne organisert i team: 1.-3., 4.-5, og 6-7. Skolen har egen rektor.
- Kommunen har to barnehager, en 1. avdelings barnehage i Dalsbygda og en 4. avdelings barnehage i Os sentrum. Barnehagene ledes av felles styrer.

Nøkkeltall for enheten

Os skole/SFO/Kulturskole	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte	39	37	37
Faste årsverk	27,6	26,1	27,6
Dalsbygda skole/SFO	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte	10	9	8
Faste årsverk	9,9	9	8
Barnehagene	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte	24	26	27
Faste årsverk	20,0	20,7	20,7

Sykefravær	2018	2019	Status pr. september 2020	Mål for 2021
Sykefravær	4,6 %	5,0 %	3,0 %	5 %

Budsjettoversikt 2020 og 2021

Tall i kr Oppvekst	
Budsjettramme for 2020:	43 210 070
Konsekvensjustert budsjett 2021:	45 579 740
+/- Forslag til tiltak:	-1 388 000
Ramme i budsjettet 2021:	44 191 740

Slik forbereder vi barna våre på framtiden!

Oppdaterte og dyktige voksne som har fokus både på faglige kunnskaper, samfunnsaktuell undervisning og et godt medmenneskelig syn.

Det brukes både digitale plattformer og mer tradisjonell undervisning. I tillegg til at elevene skal bli faglig godt rustet, ønsker vi elever med god sosial kompetanse, samarbeidsevne og robusthet.

Vi har vi definert 4 overordnede målsetninger for oppvekstområdet.

Faglig og sosial kompetanse

Barns faglige og sosiale kompetanse skal heves, og de skal forberedes til framtidens utdannings- og samfunnsliv.

Det 21. århundrets ferdigheter

Barn og unge skal tilegne seg kompetanser tilknyttet de 21. århundres ferdigheter (kritisk tenkning, problemløsning, kreativitet, kommunikasjon, ny informasjonsteknologi, samarbeid og medborgerskap).

Kollektiv kompetanseutvikling

Alle ansatte i barnehage og skole samt på kommunalt nivå skal øke sin kompetanse gjennom en kollektiv og samordnet kompetanseutvikling i profesjonelle læringsfellesskap.

Innsikt for forbedret praksis

Ulike kartleggingsresultater og andre data skal brukes aktivt på alle nivå i for å forbedre den pedagogiske praksis.

Se: <https://os.kommune.no/oppvekst-i-os-kommune/>

Os kommune har iverksatt et større utredningsprosjekt om framtidens skole i Os; jmfør k-sak 61/20.

5.4. Landbruk - satsingsområder

Felles landbruksavdeling mellom kommunene Røros, Os og Holtålen ble etablert 1.1.2017. Os kommune er vertskommune for samarbeidet med Os, Røros og Holtålen kommuner.

Nøkkeltall for enheten

Landbruk	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte	7	7	7
Faste årsverk	6,6	6,8	7

Sykefravær	2018	2019	Status pr. september 2020	Mål for 2021
Sykefravær	6,5 %	7,8 %	6,3 %	5 %

Budsjettoversikt 2020 og 2021

Tall i kr Landbruk	
Budsjettramme for 2020:	1 374 800
Konsekvensjustert budsjett 2021: +/- Forslag på tiltak:	1 404 350
Ramme i budsjettet 2021:	1 404 350

Os kommune skal bidra til å legge til rette for robuste landbruksbedrifter med muligheter for utvikling.

Landbrukskontoret er førstelinjetjenesten for nasjonal, regional og lokal landbrukspolitikk i de tre kommunene. Kommunene mottar årlig rammetilskudd fra Staten for å ivareta de lovpålagte arbeidsoppgavene innenfor landbruksforvaltningen. Dette innebærer bla. tilskuddsforvaltning, lovforvaltning, matrikkeldata, saksbehandling for Innovasjon Norge og ajourhold av kartdata (AR5) samt ansvar for veterinærvakten.

Landbruksavdelingen har også ansvaret for skog- og viltforvaltningen i disse tre kommunene, der skogfond og viltfond er sentral. De statlige økonomiske virkemidlene til landbruksnæringen som er utbetalt/tildelt via den kommunale landbruksforvaltningen, utgjør vel 100 mill. kr. i samla sum for de tre kommunene.

Involvering og medvirkning i kommunenes planprosesser gir lokalkunnskap og kompetanseutveksling, og med det bidrar til god og forventet forvaltning på de ulike fagområder som landbruket favner. Dette krever samordning mellom deltagende kommuner i slike prosesser.

Brukerperspektivet er satt i hovedfokus for å kunne se forvaltningsoppgavene sammen med utviklingsprosesser og muligheter. Dette skal baseres på bærekraft og utvikling av lokale ressurser. Informasjon overfor brukergruppene er sentral i alle ordninger som avdelingen har ansvar for.

Tiltak i kr 1000,-	2021	2022	2023	2024
Ekstra veterinærvakt mai	30'	30'	30'	30'
Landbrukstreff	30'	30'	30'	30'
Arealkartlegging		100'	100'	100'
Revidering planverk			50'	50'
Utvalgte kulturlandskap	60'	40'	40'	60'
Lokalt skadefellingslag Os	30'	30'	30'	30'

Fra og med budsjettåret 2021 blir landbruksavdelingen en virksomhet under «kommunalteknikk og landbruk» i Os kommune. Dette vil sikre en mer tverrfaglig sektor, da mange saker behandles både etter jord- og konsesjonsloven og plan – og bygningsloven. Likeså er det viktig å arbeide tverrfaglig med tiltak og innspill til klima- og miljøarbeidet.

5.5. Helse- og omsorg- satsingsområder

Helsetjenesten består av fysioterapi, psykiatrisk helsetjeneste og rusomsorg, legetjenesten, miljørettet helsevern og helsestasjon.

Omsorgstjenesten består av tjenester for funksjonshemmede, hjemmetjenester og hjemmehjelp, institusjonstjenester og ergoterapitjenesten.

I tillegg inkluderer helse og omsorg: sosialtjenesten administrasjon, sosialhjelp, kvalifiseringsstønad, forebyggende arbeid, legevakt, IMA, krisesenter, barnevern administrasjon, barnevern i og utenfor hjemmet. Alle disse områdene har vi interkommunale avtaler på.

Nøkkeltall for enheten

Helse	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte	13	13	13
Faste årsverk	9,7	9,7	9,7
Sykefravær helse	2018	2019	
Sykefravær	6,9 %	0,9 %	-
Omsorg	2017	2018	Status pr. september 2020
Fast ansatte	87	97	120
Faste årsverk	76,2	80,5	100
Støttekontakter		26	26
Sykefravær omsorg	2018	2019	
Sykefravær	9,8 %	9,3 %	-
Andre nøkkeltall om enheten:			
Sykehjem:			
Antall avlastningsdøgn/korttids.	455	1531	640
Antall personer på langtids plass i løpet av perioden	26	27	20
Hjemmetjeneste:			
Antall brukere, hjemmehjelp	27	25	24
Antall brukere, hjemmesykepleien	91	90	85
Inn på Tunet, antall brukere med plass	12	11	11
Matombringing	34	46	42
Trygghetsalarmer	62	56	55
TFF:			42
Antall brukere av Kopparleden	8	8	8
Antall barn under 18 år med støttetiltak (avlastning, støttekontakt, p.koordinator, barnebolig)	17	17	
Antall tjenestemottakere med PU diagnose	17	16	16
Omsorgslønn	2	2	2

Os kommune
ØKONOMIPLAN 2021-2024 OG ÅRSBUDSJETT 2021

Sykefravær helse og omsorg	2018	2019	Status pr. september 2020	Mål for 2021
Sykefravær	-	-	8,1 %	6 %

Budsjettoversikt 2020 og 2021

Tall i kr Helse og omsorg	
Budsjetttramme for 2020:	60 484 520
Revidert budsjett for 2020:	61 984 520
Konsekvensjustert budsjett 2021 +/- Forslag til tiltak	68 761 060 -1 358 000
Ramme i budsjettet 2021:	67 403 060

Satsningsområder i perioden 2021-2024:

Oppfølging vedtatte planer

1. Helse- og omsorgsplan, implementeres fortsatt i organisasjonen – se punktet om prioriterte tiltak i denne plan.
2. Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) ble gjennomført i 2018 og 2019 vil fortsatt implementere dette fremover.
3. Tiltak iht. Rus- og psykiatriplan for Os kommune 2017-2020.
4. Følge opp folkehelseplanen

Organisasjon

5. Utarbeide prosjektplan for samarbeid på helse- og omsorgssiden, basert på en organisatorisk gjennomgående ikt-struktur i de tre samarbeidskommunene og en felles og forankret tilnærming til organisasjons- og utviklingsarbeid i kommunene.
6. Følge opp politisk bestilling og utrede sammenslåing av hjemmetjenesten og Verjåtunet, samt vurdere organisasjonsstrukturen.
7. Kjøp av pasientrettede utstyr til legekontoet, det er gammelt og lite funksjonelt i dag.

Beskrivelse av tiltak /temaer i perioden 2021- 2024:

Prioritet	Tema	Økonomi
1	Fullføre rehabilitering av gammel sykehjemsdel og kjøkken med innflytning i løpet av 2021	Kommunal investering inkludert husbanktilskudd, i henhold til politisk vedtak.
2	Implementering og igangsetting av velferdsteknologiske løsninger både i sykehjem og hjemmetjeneste.	Se eget innspill til økonomiplan fra IKT og ergoterapeut.
3	Bygging av 8 nye omsorgsboliger. Rehabilitering bolig for bruk i TFF	Kommunal investering inkludert husbanktilskudd, i henhold til politisk vedtak.
4	TFF har hatt en stor økning av tjenester i 2020, dette medfører at garderobeforhold og vaktrom er for lite.	Sjekke ut muligheten sammen med omsorgsbolig utbygging til bruker i TFF for husbank finansiering.

5	Helsehus, kartlegge muligheten for rehabilitering av eksisterende hus mot å bygge nytt. Viktig å se på samlokalisering av kommunens helsetjenester.	Politisk vedtak. Ved samlokalisering av tjenestene kan det være mulig å hente inn besparelser på drift.
6	Få på plass lederstrukturen med ansettelser i helse og omsorgstjenesten.	Prosjekt.
7	Fritak for turnuskandidat 2021 og halve 2022. Øker med en fast kommunelege	Kostnad ca. 120.000
8	Beholde og rekruttere fagpersoner i Os kommune	Lønnspolitiske virkemiddel Bruke av desentralisert utdanning og bruk av kompetansemidler fra staten

Prioriterte tiltak innenfor Helse- og omsorgsplanen:

a) Samfunnets omsorgsressurser -pårørendes innsats og frivillig sektors potensial:

Utvikle selvhjelpsgrupper og likemannsarbeid.
Kurs i nye organisasjonsformer for tilsatte i omsorgstjenesten.
Utrede program for pårørendeskole.
Utrede og iverksette ny modell for brukermedvirkning.

b) Velferdsteknologi

- Velferdsteknologiplattformen NNO er hjertet i det nye systemet vårt. Den er nå formet slik Røros og Os vil bruke den; godt på vei er den faset inn.
- Det er opprettet integrasjon med Pasientjournalssystemet Geric.
- Opplæring av Brannvakta (som mottaker av alarmer fra hjemmetjenestene), administratorer og teknikere, samt superbrukere fra hjemmetjenesten, sykehjemmet og Rytrøa (som både er institusjon for barn og hjemmetjeneste for voksne) er i gang.
- E-læringskurs/info om bruk av NNO-App er også igangsatt.
- Installasjon på institusjon koordineres med ombyggingsprosjektet. (Dette har ikke gått smertefritt, men det har heller ikke vært de store problemene.)
- Nye trygghetsalarmer er igangsatt.
- Utstyr til Verjåatunets pasienter og ansatte er godt i gang med innfasingen.
- Rytrøa har tatt i bruk LMP (pasientjournal med arbeidslister på mobil).
- E-portalen Helsenorge for digital dialog med fastlege tas i bruk fom nov. 2020. Elektronisk samhandling mellom legekantor og pasientene.

Tjenestetype	2018	2019	Jan. – okt. 2020
Korttidsopphold (inkl.avlastning), Verjåtunet	1252 døgn	1531 døgn	640 døgn
Antall pasienter på langtids plass:	27 personer, 10 personer tildelt plass i 2018. Snittalder 89, 14 over 90 år	27 personer, 8 er tildelt plass i 2019. Snittalder 89, 16 over 90 år	20 personer, 6 tildelt i 2020. Snittalder 88, 10 over 90 år.
Hjemmesykepleie:	98 personer, sn.alder 76, 21 over 90 (43 over 85)	90 personer, snittalder 77.	85 personer, snittalder 74
Hjemmehjelp:	29 pers, sn.a. 80,8 over 90	25 personer, snittalder 78, 6 over 90.	24 personer, snittalder 79, 7 over 90.
Trygghetsalarm:	62 pers	56 personer	55 personer
Matombrining	34 pers	46 personer	42 personer
Inn på tunet, 1-2 d/uke	12 pers., sn.alder 87, 3 over 90	11 personer, snitt 83 år, 2 over 90	11 personer, snitt 84 år, 2 over 90.
Kommunale leiligheter for eldre som omsorgstjenesten tildeler	18 personer tildelt pga behov	21 personer	26 personer
Boveiledning (praktisk bistand opplæring)	15	17	17
Barnebolig/barneavlastning	2	1	4
Avlastning for barn fra annen kommune	3	5	5
Dagsenter for funksjonshemmede 1-3 dager/uke	8	8	8
Støttekontakt fra Omsorgstjenesten	13	13	Totalt i kommunen: 26
Omsorgslønn	2	2	2

5.6. Kultur- satsingsområder

Kultur står for drift av Os bibliotek, Frivilligsentralen, Fritidsklubben, Os museum, administrativ ressurs innen Vintervukka, Hembygda, Den kulturelle spaserstokken, UKM og Pilegrimsleden. Behandling av spillemiddelsøknader, samarbeid/bistand til frivillig kultur- og idrettsliv, saksbehandling og Verdensarven Røros og Cirkumferensen.

Nøkkeltall for enheten

Kultur	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte	3	3	4
Faste årsverk	2,3	2,3	3,3

Sykefravær	2018	2019	Status pr. september 2020	Mål for 2021
Sykefravær	4,5 %	3,1 %	20,5 %	2 %

Tall i kr	
Budsjettramme for 2020:	2 790 300
Konsekvensjustert budsjett 2021:	2 878 090
+/- Forslag på tiltak:	-16 000
Ramme i budsjettet 2021:	2 862 090

Satsingsområder

Arrangementer for barn og unge – UKM

Ungdommens kulturmønstring er viktig, vellykka og det største kulturarrangementet for barn og unge. UKM er en fleksibel og god ramme for kunst- og kulturutvikling for barn og unge. Usikkerheten rundt Covid 19 er krevende, men digitale løsninger vurderes.

1. Årlig kulturuke i januar i samarbeid mellom skole, kulturskole, UKM og evt. Fritidsklubben. Finansieres av Den kulturelle skolesekken, skolen, kulturskolen, biblioteket og tilskuddsmidler.
2. Videreutvikle det årlige kick-off tilbudet i samarbeid med skole, kulturskole og evt. andre aktører.

Bibliotekutvikling

Biblioteket betjener alle innbyggergrupper, og er en viktig brikke i kulturliv, integrering og skole- og stedsutvikling. Satsingsområder

1. Bidra til leselyst, leseferdigheter og litteraturinteresse for barn og unge
2. Øke bruk av nettbaserte bibliotektenester og automatisert utlån
3. Gode arrangementer med aktuelle temaer for forskjellige brukergrupper
4. Meråpent bibliotek vurderes i forbindelse med skole-, samfunns- og sentrumsutvikling
5. Samarbeidsprosjekt innen arrangement i Fjellregionen – forutsatt tilskudd fra Nasjonalbiblioteket.

Kultur generelt

1. Følge opp handlingsprogrammet i Kulturminneplanen.
2. Videreutvikle aktivitetene i Frivilligsentralen til beste for innbyggerne og koordinere samarbeidet mellom frivillig og offentlig sektor
3. Videreutvikle aktivitetene innen Verdensarven Røros og Cirkumferensen.
4. Rekonstruksjon av fjøset på Oddentunet til nytt formidlings- og servicebygg.
5. Revidere plan for idrett og friluftsliv, inkludert utvikling av kommunens sponsor-engasjement for unge utøvere.

5.7. Kommunalteknikk- satsingsområder

Kommunalteknikk har blant annet følgende ansvarsområder: vann, avløp, septikk, renovasjon, veier, gatelys og grøntområder, drift, vedlikehold og forvaltning av kommunens bygninger og eiendom, matrikkel, kart, GIS, oppmåling, byggesaksbehandling, arealplanlegging og trafiksikkerhet, brannberedskap, feiing, forurensning og miljøvern. Fra 2020 ble renhold av bygninger også en del av virksomheten.

I 2021 kommer vi til å kjøpe tjenester innen GIS, matrikkelføring, oppmåling og delesaker. De andre tjenestene utføres av våre egne ansatte.
 Selvkostområder med full selvkost er: drikkevann, avløp, septikk, renovasjon og feiing.

Nøkkeltall for enheten

Kommunalteknikk	2018	2019	Status pr. september 2020
Fast ansatte inkl. renholdere uten brannmannskap	11	11	25
Faste ansatte m/brannmannskap (1,12 årsverk)	30	28	36
Faste årsverk	9,3	10,6	19,9

	2018	2019	Status pr. september 2020	Mål for 2021
Sykefravær				
Sykefravær	3,3 %	1,9 %	2,7 %	3 %

Budsjettoversikt 2020 og 2021

Tall i kr Kommunalteknisk område	
Budsjettramme for 2020:	15 808 400
Konsekvensjustert budsjett 2021:	15 859 410
+/- Forslag på tiltak:	+250 000
Ramme i budsjettet 2021:	16 109 410

De høyest prioriterte områdene i 2021 innenfor kommunalteknikk er:

- Fullføre kommuneplanens arealdel
- Fortsette gjennomføringen av energisparende tiltak. Både tiltak som inngår i driften, og investeringstiltak. Her er det lagt inn en innsparing på 600.000 i 2021. Anbudet på biovarmesentral må ut på nytt, da de to vi fikk inn lå høyt over i pris.
- Oppdatere klima- og energiplan i samarbeid med andre kommuner i Nord-Østerdalen
- Utvikle nye rutiner med byggesak og der vi innfører mottakskontroll når saker kommer inn. Sjekker om det er skjemaer som mangler og gir tilbakemelding raskt til søkeren. Være i tidlig dialog og være to stk. i veiledningsmøter med søkere.
- Kvalitetssikre anbud og produktspesifikasjoner. Lage rutine for hvordan vi skal jobbe med anbud

5.8. Kommunedirektørens internkontroll

Kommunedirektørens interkontroll er hjemlet i kommuneloven §25-1:

«Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»

Os kommune har tatt i bruk systemet kvalitetsstyringssystemet Compilo. Der legger administrasjonen inn rutinebeskrivelser og planer. Rutinebeskrivelser er under utvikling.

Det er kommunedirektørens ansvar å ha rutiner som sikrer oppfølging av vedtak, budsjett, planer og sikre tjenester i tråd med forskrifter og lover. K-direktør vil orientere om dette i kommunestyret en gang pr år , og ellers etter behov.

Hvor er det størst risiko for at noe går galt i Os kommune i 2021?

- Se revisjonens risiko og vesentlighetsvurdering - <http://konfjell.no/wp-content/uploads/2020/05/2020095-Helhetlig-risiko-og-vesentlighet-Os-kommune-rev.pdf>
 - Manglende kapasitet hvis sykdom inntreffer på servicekontoret/ kjernekompetanse blir borte
 - Høyere andel eldre enn landsgjennomsnittet, rekruttering, skjerpede krav til tjenesten mv. samhandlingsreformen og raskere utskrivinger fra helseforetakene fremstår også som et risikoområde.
 - Oppfølging flyktninger - mange språk utfordrer kapasitet og kompetanse i skole og barnehage
 - PPT-mange individsaker og rehenvisninger. Det påpekes at det er en utfordring med kompetanse- og kunnskapsoverføring i skolene. Ikke alle saker som meldes er kjent for den det meldes for.
 - Mangelfull eierskapskontroll- eierskapsmelding er under arbeid
 - Samarbeid og rutiner innen landbruk er påpekt som noe mangelfull
- K-direktør ser følgende risikoområder i tillegg:
 - Bestillerkompetanse i anbud – vi må vite hva vi skal ha og bestille produktet/vi må vite mer enn leverandørene.
 - Manglende oversikt over alle løpende avtaler og må utvikle system for oppfølging/oppdatering i rett tid
 - Oppfølging av innkjøpsreglementet

6. Økonomiplan investeringer

6.1. Investeringsplan

Skjema med oversikt over hvert prosjekt:

Investeringsbudsjett 2021-2024					
Investeringsprosjekter i kr 1 000					
Hovedoversikt investeringsbudsjett	2021	2022	2023	2024	
Investering	34 935	21 900	3 625	3 325	
Lån	19 460	15 575	2 900	2 600	
Tilskudd/salg	14 800	5 625	-	-	
Bruk av driftsmidler	675	700	725	725	
Renter	24	311	515	531	
Avdrag	-	973	1 752	1 897	
Sum utgifter driftsbudsjett	699	1 984	2 991	3 153	
RENTEALTERNATIVER					
	2021	2022	2023	2024	
ALT1	1,00 %	1,00 %	1,25 %	1,50 %	
ALT2	1,00 %	1,25 %	1,50 %	2,50 %	
ALT3	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	
ALT4	1,50 %	1,75 %	2,00 %	1,50 %	
ALT5	1,75 %	2,00 %	2,50 %	2,75 %	
Prosjektnr.					
010000 Bruk av lån	2021	2022	2023	2024	
Lån	19 460	15 575	2 900	2 600	
Renter	alt3 24	311	515	531	
Avdrag antall år	20 -	973	1 752	1 897	
Sum utgifter driftsbudsjett	24	1 284	2 266	2 428	
010000 KLP Egenkapitalinnskudd	2021	2022	2023	2024	
Investering	675	700	725	725	
Driftsmidler	675	700	725	725	
Sum utgifter driftsbudsjett	675	700	725	725	
010004 Os kirke og minnelund Os og Dalsbygda, Os kirkelige fellesråd	2021	2022	2023	2024	
Investering	500	500	300	-	
010014 Velferdsteknologi omsorg	2021	2022	2023	2024	
Investering	1 500	-	-	-	
010011 Digitalisering	2021	2022	2023	2024	
Investering digitalisering, arkiv	660	400	400	400	
010015 Utstyr/møbler ny del sykehjemmet	2021	2022	2023	2024	
Investering	300	0	0	0	

090045 Nødstrøm Verjåtunet	2021	2022	2023	2024
Investering	400	-	-	-
090011 Energisparende tiltak	2021	2022	2023	2024
Investering	3 000	1 000	1 000	1 000
090020 Rehab./ny ungdomskolen	2021	2022	2023	2024
Investering	-	-	-	-
090021 Rehabilitering Verjåtunet	2021	2022	2023	2024
Investering	10 000	-	-	-
Refusjon Husbanken	6 875	-	-	-
090023 Omsorgsboliger trinn 2	2021	2022	2023	2024
Investering	10 300	10 000	-	-
Refusjon Husbanken	5 625	5 625	-	-
090027 Oppgradering kommunale veier	2021	2022	2023	2024
Investering	200	200	200	200
090040 Rehab./nytt helsehus	2021	2022	2023	2024
Investering	-	-	-	-
090057 Røste Næringspark	2021	2022	2023	2024
Investering	1 200	4 100	-	-
090049 Flomsikring Verjåa	2021	2022	2023	2024
Investering	200	-	-	-
090054 Fjøs og driftsbygning, Oddentunet	2021	2022	2023	2024
Investering	2 800			
Refusjon riksantikvaren m.fl.	2 300	-	-	-
010016 Inventar og utstyr legekantor/ helsesenter	2021	2022	2023	2024
Investering	200	-	-	-
090039 Energisentral	2021	2022	2023	2024
Investering	2 000	4 000	-	-

Alle investering som gjelder selvkostområdene innenfor vann, avløp, renovasjon, septikk/slam og feiing:

090010 VA oppgraderinger, selvkost	2021	2022	2023	2024
Investering	1 000	1 000	1 000	1 000

6.2.De enkelte investeringstiltakene

En mer detaljert beskrivelse av de forskjellige investeringsprosjektene:

KLP Egenkapitalinnskudd: Alle som etablerer avtale om offentlig tjenstepensjon i KLP, skyter inn et egenkapitalinnskudd. Forsikringstakers eierandel av den egenkapital som er innbetalt til KLP av kommunen, skal føres i investeringsbudsjettet. Dekning av utgiftene kan ikke tas ved bruk av lån, men må dekkes av driftsmidler.

Kirkebygg Os kirke: Tilstandsrapport er utarbeidet av Castor Kompetanse for bygningsmessig rehabilitering og brannsikring av Os kirke. For de tre neste årene er det innvendig i Os kirke som skal rehabiliteres. I tillegg skal det utarbeides en minnelund ved både Os kirke og Dalsbygda kirke i løpet av planperioden.

IKT-utstyr: Det er ikke definert behov for oppdateringer pr dags dato. Os kommune har utfordringer med treghet i systemer.

Velferdsteknologi innenfor omsorgstjenesten: Investeringer i forhold til moderne varslings- og overvåkingssystemer skal erstatte dagens utrangerte sykesignalanlegg. Dette er velferdsteknologiske løsninger som skal gi trygghet, sikkerhet og ivaretagelse for pasienter/beboere med helseutfordringer, samt skape mestrings- og selvstendighetsopplevelser. Det samme gjelder for pasienter og brukere som skal ha tjenester i eget hjem, eller i nytt tilrettelagt hjem (for eksempel omsorgsbolig). Noe av utstyret kan brukes uavhengig av hvor en bor – hjemme eller i institusjon. De velferdsteknologiske løsninger skal også ivareta de ansattes behov for kvalitetssikrende arbeidsverktøy som støtter og forenkler deres arbeid og skaper rammer for god arbeidsflyt. Velferdsteknologiprojektet videreføres i 2021..

Digitalisering: Digitalisering av landbruksarkiv skal slutføres i 2021 med veier (landbruk/skogsveier). I tillegg er det planlagt prosjekt i forbindelse med digitalisering av renholdsplaner, videreutvikle robotisering, ERP-løsning, e-handel, arkivering med oppslagsmuligheter i forskjellige programmer, nytt folkeregister, eInnsyn, Documaster m.fl.

Utstyr/møbler til rehabilitert del av sykehjem: Det er behov for å kjøpe en del nye senger, møbler til pasientrom og fellesareal.

Nødstrøm Verjåtunet:

Det er behov for å bygge inn et aggregat på sykehjemmet som slås på automatisk hvis strømmen går. I dag er det slik at aggregat må hentes på Renseanlegget og settes/fyres opp av to vaktmestere. Det er krav om at autorisert personell (elektriker) må koble om i hovedskapet. Dette prosjektet blir videreført fra 2020 til 2021.

Energisparende tiltak: Vedr. foreslått post for ENØK 2021 stor kr 3 mill., skal dette gå til fjernvarmerør fra energisentral i jernbanegrustaket til våre institusjoner og bygninger med fjernvarme, og også de som kan vurderes som aktuelle til å kobles på fjernvarmen. Det er altså planlagt å investere i kr 3 mill. i 2021 og kr 1 mill. hvert år etterpå på energisparende tiltak. Skal vi ha en langsiktighet i å redusere energibruken, er det et minimum behov for å investere 1 mill. hvert år.

Rehabilitering av ungdomsskolen: Det ble opprinnelig vedtatt i omstillingsprosjektet i 2019 at ungdomsskolen skulle rehabiliteres. I sak 61/20 ble det vedtatt at investeringen skal vurderes sammen med mandat skolestrukturendringer sak 61/20.

Ombygging av Verjåtunet: Det ble vedtatt i omstillingsprosjektet at det er behov for rehabilitering av Verjåtunet. Det er en prosjektering av omsorgsboliger med muligheter for heldøgns omsorg der Verjåstuggu og Svingen ligger i dag. Ombyggingen ble anslått å koste kr 21 mill.

Det er mulighet for å søke om tilskudd fra Husbanken og de dekker inntil 55 % av totalkostnaden. Sykehjemsprosjektet videreføres i 2021, da ikke hele investeringen ble ferdig i 2020.

Omsorgsboliger, trinn 2: Prosjektering i 2021 og med oppstart i 2022. Dette er en av tiltakene som ble foreslått av arbeidsgruppa innenfor området helse og omsorg. Kommunestyret vedtok at prosjektet påbegynnes i 2021.

Oppgradering av kommunale veier: Det er planlagt å investere i kr. 200.000 hvert år på oppgradering av kommunale veier.

Rehab./nytt helsehus: Det ble opprinnelig vedtatt i omstillingsprosjektet i 2019 at det skulle bygges nytt helsehus. Nytt helsehus vil bli vurdert i revidert investeringsbudsjett og etter at vi har ferdigstilt prosjektet innen helse og omsorg. Hvilke tjenester skal være hvor?

Flomsikring Verjåa: Det er behov for en prosjektering på å flomsikre Verjåa- prosjektmidler legges inn i investeringsbudsjettet. Det kommer ny politisk sak når dette er prosjektert med kostnadsoverslag for flomsikring. Dette prosjektet blir videreført fra 2020 til 2021.

Fjøs og driftsbygning Oddentunet: Fjøset skal restaureres og driftsbygningen skal rekonstrueres. Riksantikvaren har gitt tilsagn om å bidra med en del midler inn i prosjektet.

Inventar og utstyr legekontor: Legekontoet har mye gammelt utstyr som krever oppgradering for at legekontoet skal fungere optimalt. Dette gjelder spesielt flere undersøkelsesbenker. Dette er uavhengig om det blir rehabilitering eller om det blir nytt helsehus.

Energisentral: Vedr. foreslått post for energisentral stor kr 6 mill., skal dette gå til fyringsenhet for biofyring på underkant av 1000KW som også består av akkumuleringstank på min. 200 m3. Dette klargjør anlegget for fremtidige fornybare energi-løsninger.

Innenfor selvkostområdene:

Vann- og avløpsoppgraderinger: Det er planlagt investeringer hvert år på 1 mill. VA-planen skal behandles i januar 2021. Vann og avløp er selvkostområder, det vil si at kommunen skal ha full inndekning av alle kostnader. Dette betyr at kostnadene ved drift og utbygging av vann- og avløpsanleggene dekkes av gebyrer. De vil dermed ikke ha samme virkning på kommunens økonomi som de andre investeringene våre.

Ett nytt investeringsprosjekt ble vedtatt av kommunestyret 17.12.2020:

Røste Næringspark: Med oppstart i 2021.

6.3.Årlige låneopptak og renteutgifter som følge av investeringsplanen

Tabellen viser hvordan driftsbudsjettet pr. år i planperioden vil bli påvirket av renteutgifter og avdrag i forhold til de planlagte investeringsprosjekter. Det er lagt inn at investeringslån som tas opp skal tilbakebetales over 30 år. Dette er nytt i forhold til tidligere, da vi tidligere hadde investeringslånene på 20 år. I budsjettet er det lagt inn en forventning om en lånerente på 1,5 % i de neste fire år.

Investeringsbudsjett 2021-2024

Investeringsprosjekter i kr. 1 000,-

Hovedoversikt investeringsbudsjett	2021	2022	2023	2024
Investering	34 935	21 900	3 625	3 325
Lån	19 460	15 575	2 900	2 600
Tilskudd/salg	14 800	5 625	-	-
Bruk av driftsmidler	675	700	725	725
Renter	24	311	515	531
Avdrag	-	973	1 752	1 897
Sum utgifter driftsbudsjett	699	1 984	2 991	3 153

RENTEALTERNATIVER:

	2020	2021	2022	2023
ALT1	1,00 %	1,00 %	1,25 %	1,50 %
ALT2	1,00 %	1,25 %	1,50 %	2,50 %
ALT3	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %
ALT4	1,50 %	1,75 %	2,00 %	1,50 %
ALT5	1,75 %	2,00 %	2,50 %	2,75 %

Tabell som viser belastning på driftsbudsjettet i form av renter og avdrag på nye investeringer etter forslag fra administrasjonen..

6.4.Budsjettskjema - investeringer 2021-2024

Presentasjon av skjemaet «Bevilgningsoversikt – investeringer» ut etter hvilke investeringer vi ser behov for de neste fire årene 2021-2024.

Bevilgningsoversikt - investeringer 2021-2024							
	Regnskap	Oppr. Budsjett	Rev. budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringer i varige							
1 driftsmidler	21 898 126	40 000 000	49 843 750	32 950 000	28 000 000	3 000 000	3 000 000
Tilskudd til andres							
2 investeringer	5 519 836	1 250 000	1 250 000	500 000	500 000	300 000	0
Investeringer i aksjer og							
3 andeler i selskaper	917 211	675 000	675 000	675 000	700 000	725 000	725 000
4 Utlån av egne midler							
5 Avdrag på lån	5 601 860	50 000	50 000	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	33 937 033	41 975 000	51 818 750	34 125 000	29 200 000	4 025 000	3 725 000
Kompensasjon for							
7 merverdiavgift	-4 269 836	-7 800 000	-9 768 750	-6 390 000	-5 400 000	-400 000	-400 000
8 Tilskudd til andre	-10 800 000	-11 550 000	-15 967 000	-9 175 000	-11 250 000		
9 Salg av varige driftsmidler	-3 000 000						
Salg av finansielle							
10 anleggsmidler							
11 Utdeling av selskaper							
Mottatt avdrag på utlån av							
12 egne midler							
13 Bruk av lån	-12 479 281	-21 900 000	-24 758 000	-17 885 000	-11 850 000	-2 900 000	-2 600 000
14 Sum investeringsinntekter	-30 549 117	-41 250 000	-50 493 750	-33 450 000	-28 500 000	-3 300 000	-3 000 000
15 Videreutlån	175 000						
16 Bruk av lån til videreutlån	-175 000						
17 Avdrag på lån til videreutlån	2 118 966	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Mottatte avdrag på							
18 videreutlån	-1 415 288	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
19 Netto utgifter videreutlån	703 679	0	0	0	0	0	0
20 Overføring fra drift	-617 211	-725 000	-725 000	-675 000	-700 000	-725 000	-725 000
Netto avsetning til eller bruk							
21 av bundne investeringsfond	-372 384						
Netto avsetning til eller bruk							
22 av ubundne investeringsfond	-3 102 000		-600 000				
Deknings av tidligere							
23 årsudekket beløp	0						
Sum disponering eller dekning av netto							
24 driftsresultat	-4 091 595	-725 000	-1 325 000	-675 000	-700 000	-725 000	-725 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0	0

7.Utfyllende forklaringer til budsjettet

7.1.Utvikling i lånegjeld, renter og fondsmidler

Lånegjelden vår ligger svært høyt og det er grunn til bekymring. Investeringslån har blitt tatt opp over 20 år, noe som er mye kortere enn hva loven sier om hva som er minstekravet. Minstekravet om nedbetalingstid på disse lånene avhenger av hvilke investeringer vi har og over hvor mange år disse skal avskrives på. Når som vi har brukt å nedbetale lånene over 20 år, så har lånesaldoen ikke øket alt for mye gjennom årene. Men likevel ligger vi høyt i forhold til andre kommuner. Men skal vi være en attraktiv kommune å bo i, så er det viktig å investere.

For og med 2020 har administrasjonen lagt inn forutsetning om at kommunen kun betaler minste tillatte avdrag (minsteavdrag). Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Med den høye gjeldssaldoen vi har, vil en økning av renten på cirka 0,5 % gi en merkostnad i budsjett på cirka 1 mill.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lånegjeld pr. 01.01.	176 436	179 793	180 550	208 021	206 183	201 945	203 763
- Avdrag (inkl e.o.)	9 838	8 540	12 202	14 048	14 638	15 582	10 598
+ Nye lån	13 195	9 298	39 673	12 210	10 400	17 400	12 300
= Total lånegjeld 31.12.	179 793	180 551	208 021	206 183	201 945	203 763	205 465
- Ubrukte lånemidler inv.lån og startlån	2 576	4 808	16 775	6 938	9 921	14 667	9 286
- Utlån pr. 31.12.	21 396	24 261	21 637	21 925	19 830	17 550	16 586
Netto lån pr. 31.12.	155 821	151 482	169 609	177 320	172 194	171 546	179 592

Lånegjeld og netto lånegjeld 2014-2019. Tallene for 2020 er ikke eksakte, bare et anslag for hvordan året vil ende.

Disposisjonsfondet

Vi har et disposisjonsfond som pr. utgangen av 2019 hadde en saldo på kr. 20,4 mill. For 2020 har vi følgende vedtak angående bruk og avsetning på disposisjonsfondet:

<i>Inngående saldo 1.1.2020:</i>	20 408 322
Mindreforbruk 2019	5 114 372
Bredbåndsutbygging (avsatt på disp.fondet tidligere)	-3 000 000
Bruk av disp.fondet i opprinnelig budsjettvedtak for 2020	-30 000
Ansettelse av ny kommunedirektør	-200 000
Budsjettvedtak tertial 1	-2 700 000
Budsjettvedtak tertial 2	-2 000 000
Forventet saldo pr 31.12.2020:	17 592 694

En oversikt over disposisjonsfondet for året 2020

Hvis vi tar konsekvensjustert budsjett og tar med forslag på tiltak, vil det gjenstå kr 14,6 mill. på disposisjonsfondet ved utgangen av 2024.

7.2. Andre inntekter

Momskompensasjon:

Momskompensasjonsordningen ble innført fra 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevidringer som kan oppstå som følge av merverdiavgiftssystemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Momskompensasjonen for 2021 er beregnet til om lag 5,7 mill. fra drift. For de neste fire årene 2021-2024 vil dette beløpet holde seg noenlunde stabilt, men økes i takt med prisvekst. I tillegg vil det komme momskompensasjon på investeringer, alt dette blir ført i investeringsregnskapet. Her varierer momskompensasjonen fra år til år ettersom hvor mye vi investerer hvert år og hva vi investerer i. Ved for eksempel bygging av boligeiendommer, får vi ikke momskompensasjon.

Rentekompensasjon:

Skole: Det er lagt inn i budsjettet rentekompensasjon med cirka kr. 150 000 vedr. utbygging av skolen pr. år. Dette vil variere noe med den generelle rentesatsen.

Eldreomsorg: Her er rentekompensasjon og avdrag beregnet til cirka kr. 550 000 som gjelder omsorgsboliger og sykehjemsdel pr. år.

Kirke: Vi får rentekompensasjon på Os kirke med cirka kr. 100 000 pr. år.

Ressurskrevende tjenester til enkeltpersoner:

Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere, kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Beregningsgrunnlaget for refusjonen er faktisk påløpte direkte lønnsutgifter, fratrasket enkelte øremerkede tilskudd, brukerbetaling, samt et generelt beløp på 1 430 000 kroner (2020-tall) pr. bruker. Tilskuddet utgjør 80 prosent av restbeløpet (ifølge statsbudsjettet for 2020).

For 2020 ble det lagt inn nesten kr 11 mill. i budsjettet som forventet tilskudd. Det er lagt inn et mye høyere refusjonsbeløp for 2021. Os har et høyt antall ressurskrevende brukere i forhold til mange kommuner. Tjenesten er knyttet opp mot omsorgstjenesten i kommunen og alle lønnsutgifter og andre utgifter blir belastet ansvar 3600 Avlastningstjenesten.

Ved et stabilt antall ressurskrevende brukere, er det forholdsvis greit å beregne hva vi vil få i tilskudd fra staten. Men når vi enten får færre brukere eller vi får nye brukere, så får vi større utfordringer med budsjettet. Dette gjelder både lønnsutgifter og beregning av tilskudd. Hvis vi mister en bruker, så må vi kanskje si opp ansatte. Hvis kommunen får en ny bruker, må vi sannsynligvis ansette nye medarbeider. Tilskuddet vi mottar fra staten dekker ikke opp om alle våre kostnader, da det er beregnet at kommunen skal dekke en del utgifter selv.

Eiendomsskatt:

I Os ble eiendomsskatt på verker og bruk innført i 2003. I 2009 ble det vedtatt en utvidelse av eiendomsskatt til å gjelde hele kommunen, og innføring av skatten gjaldt fra 1.1.2011. Kommunestyret vedtok i 2016 en retaksering av alle eiendommer i kommunen under forutsetning av at alle eiendommer ble besikttet. Nye takster ble gjort gjeldende fra 2017. Skattesatsen ble fra 2019 vedtatt til å være på 5 promille.

Hensikten med eiendomsskatt er å sette kommunen i stand til å videreføre og videreutvikle et godt tjenestetilbud til alle kommunens innbyggere. Inntekt fra eiendomsskatt går inn som inntekt under kommunens frie inntekter. Det betyr at hver kommune kan bruke inntekten til det man ønsker. I Os er det tenkt at inntekten blir brukt til å styrke det generelle tjenestetilbudet. Kommunen er i en økonomisk krevende situasjon og det blir viktig å øke inntektsgrunnlaget vårt fremover. En økning av eiendomsskatten bedrer kommunens økonomiske handlingsrom i mange år fremover. Det ble lagt inn kr. 7,6 mill. i budsjettet for hver av årene 2020-2023 for tiltak.

Nå har Stortinget vedtatt at satsen skal være maksimum på 4 promille fra 2021. Det vil si at kommunen fra neste år vil få kr 1,3 mill. mindre inn på eiendomsskatt.

7.3.Akkumulert gjeldsforpliktelse til premieavvik

Forklaring på begrep innenfor pensjon:

Pensjonspremie: Hvor mye penger kommunen betaler til pensjonsselskapene KLP (Kommunal landspensjonskasse) og SPK (Statens Pensjonskasse) hvert år, for å sette av penger til framtidige utbetalinger til pensjon.

Pensjonskostnad: Er beløpet som føres i regnskapet, som ikke har noe med hva kommunen betaler i pensjonspremie å gjøre. Hensikten fra staten har vært å sørge for at pensjonskostnaden blir ganske jevne fra år til år. Utrekningen gjøres gjennom et fastsatt sentralt reglement og kan ikke påvirkes av kommunen. Hvert år i september får vi en aktuarberegning over prognose for neste års premie og kostnad. Det nøyaktige årlige beløpet for premie og premieavvik vet vi ikke før vi mottar beregning i januar etter regnskapsåret er omme.

Premieavvik: Hensikten med premieavviket er å utligne de store årlige variasjonene i pensjonspremien. Regnskapsført kostnad til pensjon har likevel de aller fleste årene vært langt lavere enn det kommunen faktisk betaler i premie. Differansen mellom innbetalt premie og regnskapsført kostnad, utgjør premieavviket.

Amortisering av premieavvik pensjon: Akkumulert premieavvik ble tidligere regnskapsført over 15 år. Fra og med 2011 ble regnskapsføringstiden forkortet til 10 år og fra 2014 er den ytterligere forkorta til 7 år.

Premieavviket for 2019 ble på kr 3,16 mill., en inntektsføring vi har opplevd de fleste årene. Beløpet for 2019 skal utgiftsføres de neste 7 årene. Pr 31.12.2019 var det akkumulerte premieavviket inklusive arbeidsgiveravgift på kr 14,3 mill.

Premieavviket er en transaksjon uten medfølgende likviditetseffekt. I nesten alle år siden modellen ble innført har det vært positive premieavvik som er bokført som en inntekt. For alle

de kommuner som velger å bruke denne inntekten i drift og fordele til virksomhetene, vil de tære på sin likviditet da denne inntekten ikke er en reell pengetransaksjon. Det er en prognose på en inntekt knyttet til en fremtidig forpliktelse.

Kommunen bør avsette midler på disposisjonsfond i takt med inntektsføringen av premieavviket. Dette for å ha tilstrekkelige midler når det amortiserte premieavviket skal utgiftsføres.

7.4. Bosetting og integrering av flyktninger

Målet med jobben vi gjør for å integrere flyktningene, er at alle skal kunne forsørge seg selv etter hvert og være en god ressurs i samfunnet. Flere av flyktningene våre lykkes med det. Noen klarer dessverre ikke å komme ut i ordinært arbeid, men kan likevel være en ressurs for kommunen. Det er derfor viktig å ha en god plan for integrering av flyktningene.

Integrering og tilhørighet for den enkelte er ikke bare oppvekst sitt ansvar, det er et ansvar som hele kommunen inkludert det frivillige Os må ta del i. Den enkelte må føle at her hører jeg til, her ønsker jeg å bo, her har jeg mulighet for et aktivt og rikt liv som innbygger av Os kommune.

Kommunen får integreringstilskudd når de bosetter flyktninger og de fem første årene de er bosatt. Anslaget over tilskuddet er usikkert og avhenger av hvor mange flyktninger som reelt sett bosettes i løpet av året, hvor mange vi har fra før, hvilket år disse bosatte seg og om det er noen som flytter ut av kommunen i løpet av året.

Det er beregnet integreringstilskudd på 1,25 mill. basert på 7 bosatte flyktninger for 2021. For de tre neste årene, vil dette beløpet gå noe ned for hvert år, da vi ikke forventer så mange nye flyktninger framover. For de som allerede er bosatt, så vil tilskuddet bli redusert for hvert år og etter 5 år er det ikke noe integreringstilskudd å få fra staten lenger. Det forventes da at flyktningene skal ha kommet seg ut i arbeid og kan forsørge seg selv.

7.5. Lønnskostnader, prisvekst og arbeidsgiveravgift

Et sted mellom 60 % - 63 % av våre utgifter i budsjettet går til lønnsutgifter og sosiale kostnader forbundet med lønnsutgiftene, slik som pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift.

Lønns- og prisvekst

I foreslått statsbudsjett anslås den kommunal deflator til å være 2,7 % for 2021. Kommunenes lønns- og prisvekst er ment å bli kompensert ved økt rammetilskudd med den kommunale deflatoren. Den kommunale deflatoren er sammensatt av lønnsvekst og prisvekst på varer og tjenester.

Arbeidsgiveravgift (AGA)

Dagens ordning med differensiert arbeidsgiveravgift (DA) ble revidert som følge av nye retningslinjer for regional statsstøtte. De nye retningslinjene gjelder fra 1. juli 2014 til 31. desember 2020. Arbeidsgiveravgiften i Os kommune ligger på et nivå på 6,4 prosent. Dette er beregnet som et tillegg på alle lønnsutbetalinger. I budsjettet for 2021 ligger det inne arbeidsgiveravgift på til sammen kr 8,6 mill. I årene 2022-2024 vil dette beløpet øke i takt med lønnsveksten i kommunen. Dette er hensyntatt i budsjett for årene 2021-2024 i forslag til økonomiplanen.

7.6.Likviditet

Utbetalinger går jevnt gjennom hele året. Inntektene er mer ujevne, da vi fakturerer kommunale avgifter to ganger i året. Det er også to måneder i året, hvor vi ikke får overført rammetilskudd/inntekstutjevning fra staten. Dette er i august og desember. Det har derfor vært ekstra viktig å påse at det er nok penger på vår foliokonto ved lønnsutbetalinger disse to månedene. Nå har vi fått opprettet konsernkonto, slik at dette ikke er nødvendig lenger.

Vi har nå fått RørosBanken som ny bankforbindelse. En del av saldoen på vår foliokonto tilhører fond som er bundne. Det er ikke krav om at disse midlene skal stå på egen bankkonto. Normalt tar vi opp investeringslånet i november-desember. Vi vurderer likevel likviditeten løpende for eventuelle låneopptak tidligere på året.

Ved utgangen av 2019 var saldo på våre bankkonti kr 36,4 mill. fratrasket bundne midler (skattetrekkskonto og startlånskonto). Mye av disse midlene er knyttet opp mot fondsmidler til sammen utgjør dette kr 40,6 mill. Kr 12,7 mill. av våre midler på bankkonti utgjør bundne midler, mens disposisjonsfondene utgjør kr 27,9 mill. I tillegg hadde vi ubrukte lånemidler ved utgangen av året på kr 11,9 mill. Tallene for 2020 er kun anslag for begge tabellene under.

Frie og bundne midler på bankkonti pr 31.12	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Frie midler	11 372	17 951	51 636	44 186	49 592	36 389	24 654
Bundne midler (skattetrekkskonto og startlånskonto)	6 086	9 016	7 148	7 859	6 959	6 882	5 507
Saldo inntestående pr 31.12. på alle bankkonti	17 458	26 967	58 784	52 045	56 552	43 271	30 161

Oversikt over frie og bundne midler på bankkonti for årene 2014-2020

Fondsforhold pr 31.12	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Disposisjonsfond	15 993	17 251	23 399	21 724	23 625	25 476	25 890
Bundne driftsfond	7 332	8 782	7 899	12 224	13 906	11 996	14 075
Ubundne inv.fond	432	276	2 276	2176	2 522	2 420	2 420
Bundne inv.fond	187	848	589	956	1075	703	703
Sum	23 944	27 157	34 163	37 080	41 128	40 595	43 088

Oversikt over alle fondsmidler pr. utgangen av årene 2014-2020

Disposisjonsfondene angående drift består av flere fond. Disposisjonsfondet som det er referert til i pkt. 7.1 *Utvikling i lånegjeld, renter og fondsmidler*, har en inngående saldo på kr 20,4 mill. pr 1.1.2020. De andre disposisjonsfondene har en total saldo på 5,1 mill.

8. Fylkesmannens kommunebilde

Fylkesmannens kommunebilde for 2020:

Se her: <https://www.fylkesmannen.no/innlandet/kommunal-styring/kommunebilder-2020/>